



Opplýsningsvesenets fond
Postboks 535 Sentrum
0105 Oslo
Besøksadresse:
Rådhusgata 1-3

Telefon 23 08 15 00
Faks: 23 08 15 01

www.ovf.no
ovf@ovf.no

Opplýsningsvesenets fond



NESSET PRESTEGÅRD, MØRE OG ROMSDAL

Årsrapport 2008



Opplysningsvesenets fond



Innhold



Om Opplysningsvesenets fond	5
Nøkkeltall	6
Prestegårder og nasjonale kulturminner	8
Organisasjon	10
Geografisk fordeling av fondets eiendommer	11
FONDETS VIRKSOMHETSOMRÅDER	
Finans	12
Presteboliger	14
Jordbruk	16
Skog og utmark	18
Eiendom og festetomter	20
Eiendomsutvikling	22
Kontoreiendommer	24
Småskala vannkraft	26
IKT	28
STYRETS BERETNING	32
REGNSKAP	
Regnskapsprinsipper	41
Resultatregnskap	42
Balanse	43
Kontantstrøm	44
Noter	45
Revisjon	60
Forvaltningsorganet for Ovf	61
Naturalytelser	62



SYLLING PRESTEGÅRD

Visjon

Opplysningsvesenets fond skal gjennom profesjonell finans- og eiendomsforvaltning skape verdier til fordel for Den norske kirke.





Opplysningsvesenets fond

Opplysningsvesenets fond ble opprettet i 1821. Fondet er hjemlet i Grunnlovens § 106 og ble i 1996 regulert i egen lov. Fondet er underlagt Kultur- og kirkedepartementet og har eget styre.

Fondets verdier består av fast eiendom og verdipapirer.

Fondet har ingen ansatte, men drift, utvikling og forvaltning av fondets verdier finner sted i et eget forvaltningsorgan som har 46 ansatte. Utover egne ansatte gjøres omfattende bruk av tjenesteleverandører innen forvaltning av fast eiendom og finanskapital.

Fondets verdier er ved utgangen av 2008 anslått til 5,7 milliarder kroner. Av dette utgjør finanskapitalen rundt 1,4 milliarder kroner.

Fondets virksomhet skal komme Den norske kirke til gode. Dette skjer gjennom å holde boliger for prester og ved å yte pengestøtte i form av ulike tilskudd. Verdien av samlet ytelse er for 2008 beregnet til 256 millioner kroner.

Nøkkeltall



TALL I MILL KRONER	2008	2007	2006	2005	2004
REGNSKAP					
Driftsinntekter	199	207	280	232	207
Driftskostnader	166	151	141	126	124
Driftsresultat	33	56	140	106	83
Årsresultat	-140	214	329	237	151
Gevinst salg av eiendommer	85	98	192	138	112
Investeringer	113	70	58	89	51
Forvaltningskostnader *)	87	91	83	73	80
Forvaltning i prosent av netto formue	1,5 %	1,4 %	1,3 %	1,2 %	1,9 %
FORDELING AV FORMUE (INKL. DATTERSELSKAPER)					
Verdipapirer	1 400	1 980	1 850	1 700	1 400
Bispe- og presteboliger	1 400	1 400	1 300	1 100	900
Festetomter	1 300	1 800	1 800	1 800	900
Skog, utmark og jordleie	800	700	700	700	550
Prestegårder/forpaktingsbruk	200	100	100	100	100
Kontoreiendommer til kirkelige formål	300	300	260	210	190
Eiendomsutvikling/småkraft	500	500	400	400	400
Brutto formue	5 900	6 780	6 410	6 010	4 440
Gjeld datterselskaper	180	210	200	120	120
Netto formue	5 720	6 570	6 210	5 890	4 320
BRUKT TIL KIRKELIGE FORMÅL					
Drift og vedlikehold av fondets presteboliger	148,5	80,2	85,6	87,6	71,2
Netto tilskudd kommunale presteboliger	28,2	18,5	11,4	8,8	10,1
Tilskudd kirken via Kirkerådet	24,6	25,0	26,3	26,4	26,0
Medlemsregister og øvrige tiltak	10,3	1,3			
Subsidieeffekt husleie egne presteboliger **)	30,0	26,5	26,3	24,0	24,3
Datatjenester som ytes uten vederlag **)	12,4	12,0	6,5	4,0	3,8
Subsidieeffekt lån til kirkelige formål **)	2,1	1,4	2,0	0,8	0,8
Totalt	256,1	164,9	158,1	151,6	136,1

*) Forvaltningskostnader omfatter kjøp av tjenester fra eksterne leverandører.
 **) Verdien av naturalytelser er omtalt nærmere på side 62 i årsrapporten.

	2008	2007	2006	2005	2004
BYGNINGER					
Antall bygninger totalt	1 500	1 500	1 500	1500	1500
Bruttoareal i m ²	270 000	270 000	270 000	270 000	270 000
Antall fredede bygninger totalt	320	320	322	325	325
Antall bispe- og presteboliger	439	439	440	440	440
Antall fredede bispe- og presteboliger	104	105	107	110	110
KONTOREIENDOMMER EID AV DATTERSELSKAPER					
Antall	7	7	7	6	6
Bruttoareal i m ²	18 000	18 000	18 000	16 000	16 000
Leieinntekter (millioner kroner)	18	17	13	11	6
FINANS					
Bokført resultat finansposter (millioner kroner)	-172	158	189	131	68
Markedsavkastning finansportefølje i %	-24,1 %	7,3 %	15,9 %	17,7 %	12,7 %
FESTETOMTER					
Antall fakturerte festere	8 762	9 488	9 885	10 633	11 339
Antall fakturerte innløsninger	195	493	636	791	671
Verdi innløsninger (mill kr)	55	68	99	84	59
Festeavgifter (mill kr)	59	51	37	42	36
SKOG OG UTMARK					
Areal skog og utmark daa	859 000	859 000	840 000	850 000	900 000
Andel produktiv skog daa	491 000	491 000	470 000	480 000	510 000
Avvirket volum m ³	54 000	45 000	41 000	34 000	54 000
Tilvekst volum m ³	100 000	100 000	100 000	100 000	100 000
Driftsinntekter (mill kr)	26	24	19	16	24
JORDBRUK					
Antall forpaktningsbruk	35	35	35	46	55
Antall jordleiebruk	128	128	128	130	130
Driftsinntekter (mill kr)	9	10	9	10	9



Prestegårder og nasjonale kulturminner

Mange av Norges største personligheter innen samfunns- og kulturliv har vokst opp på eller virket på en prestegård. Dette har ikke minst sammenheng med at prestegården har vært et sentrum for lokal og regional opplysningsvirksomhet, utdanning og kultur.

Fondets opprinnelse og lange historie har resultert i en mangfoldig eiendomsmasse. Blant annet eier og forvalter Opplysningsvesenets fond 439 bispe- og presteboliger. Av disse er mer enn 250 over hundre år gamle og ca 110 boliger er fredet. Ytterligere ca 215 bygninger og anlegg, som stabbur, naust, lysthus og hager, er fredet. Dette gjør fondet til landets nest største eier av fredet bebyggelse og anlegg, etter Forsvaret. Det gjør også fondet til eier av en av Europas største porteføljer med fredet trehusbebyggelse.

Mange av Norges største personligheter innen samfunns- og kulturliv har vokst opp på eller virket på en prestegård. Dette har ikke minst sammenheng med at prestegården har vært et sentrum for lokal og regional opplysningsvirksomhet, utdanning og kultur. Blant de mest kjente kan nevnes: Petter Dass, Henrik Wergeland, Bjørnstjerne Bjørnson, Camilla Collett, Niels Henrik Abel, Hanna Winsnes og Magnus B Landstad. Eierskapet til disse eiendommene gir Ovf et betydelig nasjonalt ansvar for å forvalte en særpreget og verdifull del av norsk kulturarv.

Styret har i 2008 vedtatt ny strategi for fondets kulturminneforvaltning. Hovedelementene i denne er sammenfattet nedenfor. Strategien bygger på en målsetting om at Ovf skal være en kompetent, anerkjent og dynamisk forvalter og formidler av egne kulturminner.

FORVALTNING

Det er et langsiktig mål for forvaltningen at Ovf skal eie et representativt utvalg eiendommer som viser et mangfold. I den løpende vurderingen av hvilke bygninger som skal inngå i Ovfs portefølje vil fondet prioritere å ta vare på den eldre bygningsmassen, som bærer kirkens og prestegårdens rike historie.

HELHETLIGE BYGNINGSMILJØ

Presteboligen og de øvrige bygningene i et gårdstun utgjør et større kulturmiljø som skal sees i en sammenheng. Denne helheten omfatter ofte hageanlegg og andre tilstøtende bygninger. Nærhet til kirkebygg skal vektlegges. Slike anlegg illustrerer prestegårdens betydning både i et lokalt, regionalt og nasjonalt perspektiv. Ovf må sikre en

helhetlig forvaltning og konsistent kvalitet på slike anlegg som helhet.

LANGSIKTIGHET I EIERSKAP OG FORVALTNING

Presteboligen legger viktige premisser for Ovfs engasjement. Forvaltningen må være langsiktig for å få en god ressursbruk. Der hvor presteboligen avvikles som bolig for presten er det relevant å vurdere Ovfs eierskap til eiendommen. Ved langvarige bofritak vil Ovf vurdere å selge den aktuelle presteboligen. I eldre, fredede eller verneverdige presteboliger skal Ovf utvise en større langsiktighet i sin forvaltning enn for andre boliger.

FORMIDLING

Synliggjøring av Ovfs forvaltning av kulturverdier knyttet til Den norske kirke skal øke bevisstheten omkring fondets berettigelse, legitimere ressursbruken og skape interesse, forståelse og engasjement ut over fondet. Formidling av kunnskap skal sikre forankring og bygge gode allianser, samt skape et godt og balansert omdømme hos de aktuelle målgruppene.

ÅRSRAPPORTEN

Opplysningsvesenets fond har gjennom flere år lagt vekt på å produsere årsrapporter av høy kvalitet. Dette har blitt svært positivt mottatt, og årsrapporten for 2007 ble tildelt Farmandsprisens andreplass i kategorien for offentlige virksomheter.

Som følge av krisen i finansmarkedene, svekkede resultater for 2008 og reduserte budsjetter for 2009, har fondets årsrapport for 2008 dessverre blitt en betydelig enklere produksjon som ikke distribueres i samme omfang som tidligere år.



PRESTEBOLIGEN I LYNGDAL

Det er en utfordring at Ovfs virksomhet er spredt i mange kommuner over hele landet. Hver især er bygningene og anleggene relativt små. Mange av dem har likevel stor lokal betydning og endringer skaper stort engasjement.

DOKUMENTASJON

Ovfs arkivmateriale om eiendommene skal i større grad enn i dag gjøres tilgjengelig gjennom flere medier og bruk av IT-verktøy. Ovf skal samle inn dokumentasjon knyttet til prestegårdenes betydning som sentrale arenaer i nasjonsbyggingen og utvikling innenfor en rekke viktige samfunnsområder.

MÅLRETET OG TILPASSET FORMIDLING

Ovf vil prioritere formidling av prestegårdshistorien med sin aktivitet, menneskene og bygningshistorien. Noe skal skje i egen regi og mye skal søkes løst i samarbeid med andre, f eks bibliotek, museum, historielag, lokalhistorikere og offentlige myndigheter. Formidling skal ta utgangspunkt i historien knyttet til prestegården, kirken og samfunnet rundt og tilpasses definerte målgrupper.

- Det skal inngå egne formidlingsopplegg for minst fem større rehabiliteringsprosjekter i året.
- Ovf vil i strategiperioden la utarbeide en historiefortelling pr år, fra hvert bispedømme, hvor en beskriver historien for utvalgte eiendommer.
- Ovf vil benytte kulturminneåret 2009 til å markere fondets rolle som kulturminneforvalter.



Egil K. Sundbye
Direktør i Ovf



Kulturminneåret 2009

Kulturminneåret 2009 blir markert på forskjellig vis, og på åtte av fondets prestegårder finner det sted ulike aktiviteter i løpet av året. Fondet har søkt samarbeid med en rekke lokale lokale krefter som har tilhørighet til den lokale prestegården, og det er stor interesse både for historien og fremtiden på prestegårdene.

De åtte utvalgte prestegårdene er lbestad i Troms, Gildeskål i Nordland, Nesset i Møre og Romsdal, Selje i Sogn og Fjordane, Lyngdal i Vest-Agder, Borre i Vestfold, Asker i Akershus og Sør-Odal i Hedmark.

På Nesset prestegård samarbeider fondet med Romsdalsmuseet og Nesset kommune om åpning av en avdeling med prestegårdsmuseum på prestegården som var Bjørnstjerne Bjørnsons barndomshjem.

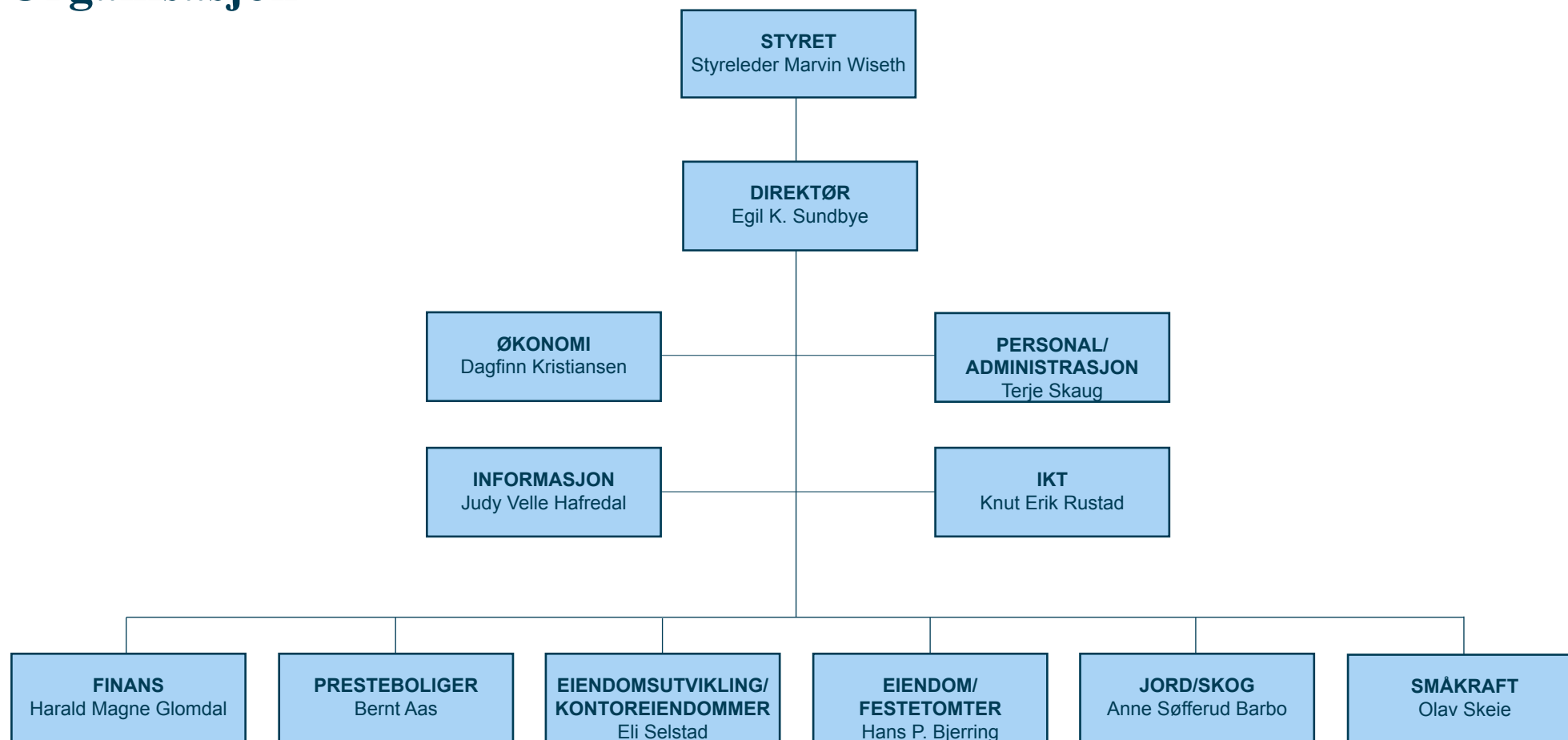
I Lyngdal har presten tatt i mot skoleklasser i prestegården og fortalt historien om Gustava Kielland som grunnla den aller første misjonsforeningen nettopp i Lyngdal.

På samme måte blir det i løpet av kulturminneåret små og store arrangementer på alle de åtte prestegårdene.

For mer informasjon om fondets kulturminneeiendommer og Kulturminneåret, besøk:

WWW.PRESTEGARDER.NO

Organisasjon



Fondets historie

1030

Norge kristnes ved Olav den hellige

1020-1152

Det Geistelighetens Beneficerede Gods etableres

1536

Reformasjonen Kongen overtar kirken som statsanliggende

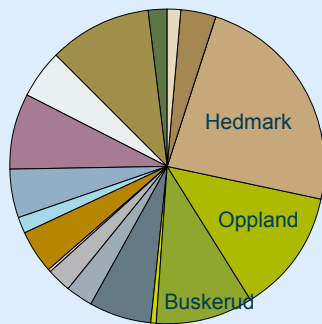
1814

Riksforsamlingen Godset hjemles i Grunnlovens § 106

Geografisk fordeling av fondets eiendommer

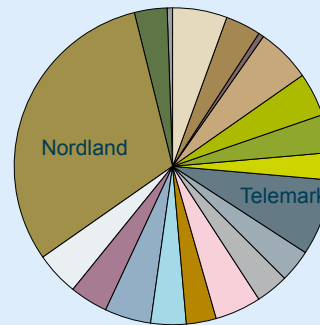
ANTALL DEKAR SKOG

Østfold	12 373
Akershus	31 058
Oslo	713
Hedmark	201 111
Oppland	110 240
Buskerud	84 121
Vestfold	6 480
Telemark	54 518
Aust-Agder	22 250
Vest-Agder	21 536
Rogaland	2 174
Hordaland	38 312
Sogn og Fjordane	14 237
Møre og Romsdal	43 106
Sør-Trøndelag	68 776
Nord-Trøndelag	42 400
Nordland	89 485
Troms	16 050
Finmark	0



ANTALL FESTEKNTRAKTER

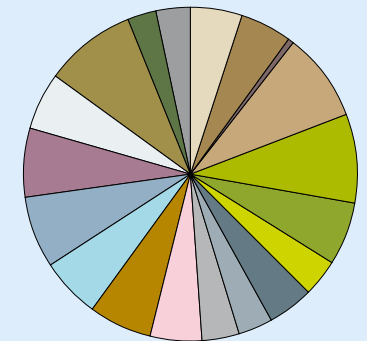
Østfold	532
Akershus	332
Oslo	29
Hedmark	530
Oppland	398
Buskerud	369
Vestfold	241
Telemark	722
Aust-Agder	308
Vest-Agder	304
Rogaland	427
Hordaland	284
Sogn og Fjordane	334
Møre og Romsdal	428
Sør-Trøndelag	343
Nord-Trøndelag	429
Nordland	2809
Troms	318
Finmark	67



ANTALL EIENDOMMER*

Østfold	34
Akershus	33
Oslo	4
Hedmark	59
Oppland	57
Buskerud	41
Vestfold	23
Telemark	30
Aust-Agder	23
Vest-Agder	24
Rogaland	33
Hordaland	42
Sogn og Fjordane	38
Møre og Romsdal	47
Sør-Trøndelag	44
Nord-Trøndelag	38
Nordland	59
Troms	19
Finmark	21

* Med eiendom menes forvaltningsenhet. En forvaltningsenhet kan omfatte alle arealene under en prestegård enten dette er skog, tomter, jordbruksareal eller andre arealer. En forvaltningsenhet kan således inkludere flere gårds- og bruksnummer.



1821

Opplysningsvesenets fond etableres med egen lov basert på gjenværende deler av godset

1821-2000

Store deler av godset selges

1954-1955

Prestene blir statslønnet

1996

Ny lov om Ovf. Avkastningen skal komme Den norske kirke til gode. Salg og utleie skal skje på markedsmessige vilkår

2001

Fondet skilles ut fra departementet med eget styre og direktør

Finans

Finansforvaltningen i Opplysningsvesenets fond skal bidra til at fondet på best mulig måte kan imøtekomme de økonomiske forpliktelsene overfor Den norske kirke. Finansporteføljen har de siste 15 år hatt en gjennomsnittlig avkastning på 8 prosent. I 2008 var den på minus 24 prosent.

Krisen som rammet verdens finansmarkeder i 2008 påvirket også Opplysningsvesenets fonds resultat sterkt. Til tross for at fondet de senere år har gjort en rekke risikoreduserende tiltak, har fondet ikke unngått å bli kraftig rammet av den mest alvorlige finanskrisen verden har sett siden 1930-tallet.

Finansporteføljen hadde en negativ avkastning på 24,1 prosent. Fondet har de siste årene bygget en diversifisert portefølje med mange aktivaklasser og bruk av alternative investeringer. Andelen investert i aksjer ble redusert mot slutten av 2007 og begynnelsen av 2008.

Det er lagt vekt på at aktivaklassene skal ha lav korrelasjon med hverandre. I siste del av 2008 hadde imidlertid de fleste aktivaklasser høy korrelasjon med hverandre og det var vanskelig å finne "trygge havner".

Fondet har et langsiktig avkastningskrav på sju prosent. Fondets strategiske referanseindeks hadde i 2008 en negativ avkastning på 27,6 prosent. Over de siste 15 år har porteføljen hatt en positiv årlig avkastning på ca. åtte prosent.

Aktivaklassene eiendom i Norge samt norske og internasjonale aksjer hadde i 2008 de svakeste resultatene. Private equity, råvarer, renter og internasjonale eiendomsinvesteringer bidro til å dempe det negative resultatet. Fondets investeringer i mikrokreditt samt plantasjeskog i Mosambik og Nicaragua ga positiv avkastning.

Porteføljens kursreserve var ved året utgang negativ med 90 millioner kroner. Ved inngangen til året var den positiv med 233 mill. kroner.

Bokført resultat ble på minus 179 millioner kroner. Fondet bruker sikringsinstrumenter for investeringer i annen valuta enn NOK. Valutasikringen hadde stor negativ likviditetsmessig effekt mot slutten av året da kursen på Euro og US dollar økte kraftig.

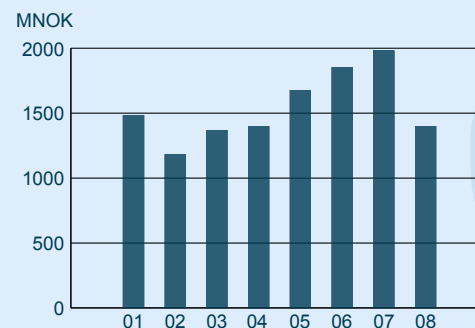
Mye tyder på at også 2009 blir et markedsmessig meget krevende år. Fondets avkastning er svakt negativ etter årets tre første måneder. Selv om endel av usikkerheten i markedene synes å avta noe bl.a. som følge av myndighetenes massive iverksettelse av finanspolitiske - og fiskale tiltak, er det grunn til å anta at realøkonomien i de fleste toneangivende økonomier vil ha negativ vekst i 2009.

Fondet bruker porteføljeprinsippet og laveste verdis prinsipp. Urealisert tap er bokført med 208 millioner kroner.

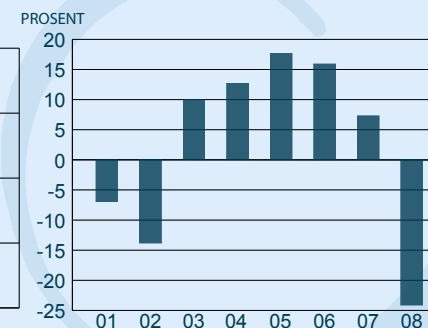
RESULTAT FOR FINANSFORVALTNING

TALL I TUSEN KRONER	2008	2007	2006
Renteinntekter finansplasseringer	22 757	10 980	10 891
Utbytte verdipapirer	26 299	66 143	42 162
Gevinst ved salg verdipapirer	-53 403	58 819	114 701
Nedskrivning/reversering nedskrivning finansielle omløpsmidler	-208 102	0	9 348
Agio gevinst og tap	23 095	16 203	8 959
Annen finanskostnad	8 934	- 3 499	- 2 675
Refusjon forvaltningsorganet	-1 188	- 783	- 800
Annen driftskostnad	-2 448	- 1 562	- 1 137
Fordelt administrasjonskostnad	-882	- 594	- 618
Resultat finansforvaltning	-184 938	145 707	180 831
Renteinntekter utlån	5 804	6 446	3 411
Resultat finans	-179 134	152 153	184 242

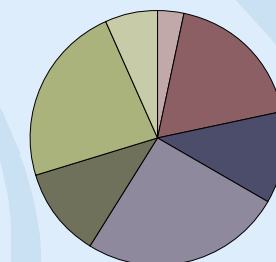
MARKEDSVERDI FOR FINANSPORTEFØLJEN 2001-2008



AVKASTNING FOR FINANSPORTEFØLJEN 2001-2008



ANDEL I ULIKE AKTIVAKLASSER 2008



Råvarer	3,1 %
Private Equity	18,4 %
Hedgefond	11,6 %
Eiendom	25,6 %
Aksjer	11,5 %
Obligasjoner	22,9 %
Likvider	6,9 %



Harald M. Glomdal
Avdelingsleder for Finans

Det ble i 2008 gjennomført anbudsprosess og inngått nye avtaler med forvaltere innen renter, aksjer og hedgefond. I anbudsprosessen ble det lagt vekt på å unngå forvaltere som er på OECDs liste over "Unco-operative Tax Havens".

Fondet har i 2008 økt investeringene innen positive etiske investeringer. Disse utgjør nå 94 millioner kroner eller 6,7 prosent av porteføljen. Det har i 2008 ikke vært registrert investeringer som bryter med fondets etiske retningslinjer.

Fondet hadde ved slutten av 2008 lånt ut 107,6 millioner kroner til kirkelige formål med subsidiert rente.

ANDEL I ULIKE AKTIVAKLASSER OG FINANSAVKASTNING I PROSENT

	ANDEL I AKTIVAKLASSER		AVKASTNING OVF		AVKASTNING INDEKS	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Likvider	6,9	4,4	0,4	4,4	6,7	4,4
Obligasjoner	22,9	30,7	- 19,7	0,6	- 14,3	3,3
Aksjer	11,5	21,5	- 45,3	10,7	- 47,9	10,7
Eiendom	25,6	25,3	- 38,5	10,7	- 44,6	7,0
Hedgefond	11,6	8,4	- 18,9	9,6	- 24,8	4,2
Private equity	18,4	8,2	9,0	12,7	- 54,1	11,5
Råvarer	3,1	1,5	- 4,5	5,1	- 46,5	10,7
Total	100,0	100,0	-24,1	7,3	-27,6	11,9



Presteboliger

Opplysningsvesenets fond eier 439 preste- og bispeboliger, hvorav 104 er fredede. I tillegg er 115 bygninger av forskjellige kategorier fredet, for eksempel naust, stabbur og lysthus. Fondet eier dessuten et titalls fredede hageanlegg.

I 2008 brukte Opplysningsvesenets fond 129 millioner kroner til presteboligforvaltningen, mot 80 millioner kroner i 2007. 30 millioner ble brukt i fredede bygninger. Av 129 millioner kroner ble 57 millioner brukt til løpende drift og vedlikehold, og rundt 72 millioner til investeringer i bygningene. I tillegg brukte fondet 19 millioner kroner til kjøp av nye boliger. Det er solgt boliger for 20 millioner kroner.

Fondets boliger er et viktig element i Den norske kirkes personalpolitikk. Boligene skal representere et godt virkemiddel for kirken med tanke på å rekruttere og beholde prester i de sokn der fondet har boliger.

Prestegårdene er en viktig del av vår kulturarv. Fondet er opptatt av å ta ansvar for at denne kulturarven kan bevares for kommende generasjoner.

Det hviler boplikt på fondets boliger. Dette innebærer at presten har plikt til å bo i den tjenesteboligen som følger stillingen. I lys av boplikten følger en stor forpliktelse for

fondet om å ha gode boliger med et godt bomiljø. Det kan søkes om fritak fra boplikten. Søknaden behandles etter strenge kriterier og med utgangspunkt i en konkret vurdering. I 2008 mottok fondet 11 søknader om fritak fra boplikt for sine boliger. 10 ble innvilget. Boplikten er en forutsetning for at fondet kan beholde den store porteføljen av vakre og fredede hus.

Opplysningsvesenets fond har sju prestegårdsinspektører til den daglige forvaltningen av presteboligene. Prestegårdsinspektørene holder kontakt med leietakerne, enten direkte eller gjennom prestegårdskontakter. I 2008 har det vært arbeidet for en enda bedre dialog med leieboerne, bispedømmekontorene som er arbeidsgivere og de regionale tillitsvalgte boligombudene i Presteforeningen.

Høsten 2006 gjennomførte fondet en kartlegging av etterslepet på vedlikehold i presteboligene. Det er knyttet et stort kulturminneansvar til prestegårdene, og velstandsutviklingen i samfunnet fører til forventninger om en mer moderne bokomfort. I løpet av 2008 ble

det nedlagt betydelig innsats for å hente inn deler av vedlikeholdsetterslepet. Dette arbeidet må fortsette noen år før hele boligmassen oppnår ønsket tilstand.

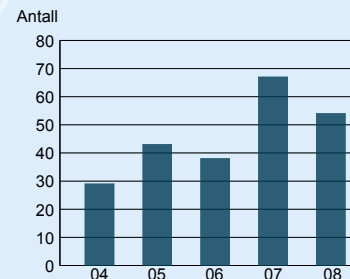
Fellestrekke for de fleste gamle boligene er at de er store, med til dels umoderne planløsninger og de er ofte mangelfullt isolert. I noen tilfelle lages det moderne boenheter i deler av bygningen, mens resten av huset står ubrukt. For de fredede bygningene skjer rehabiliteringen i et nært samarbeid med vernemyndighetene. Det er viktig for fondet at boligene kan sikres en aktiv og tidsmessig bruk.

Mange steder er det behov for etterisolering. I fredede boliger er det en utfordring når fondet ikke får anledning til å etterisolere bygningsdeler som gulv, tak og yttervegger. Installasjon av varmepumper fortsetter. Dette er tiltak som gir vesentlig bedre varmekomfort i boligen. I tillegg reduseres beboernes kostnader til oppvarming og det totale energiforbruket reduseres. Frem til og med 2007 var det installert rundt 70 luftanlegg og 2 vannanlegg. I 2008 er det installert ytterligere 21 luftanlegg.

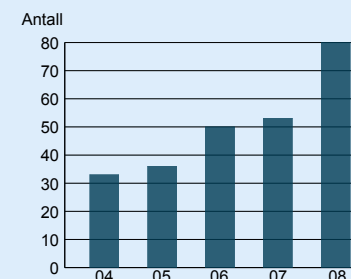
RESULTAT FOR PRESTEBOLIGFORVALTNINGEN

TALL I TUSEN KRONER	2008	2007	2006
Salg av eiendom	14 265	5 191	6 169
Driftsinntekter	13 947	13 613	13 796
Avskrivninger	-6 027	-4 721	-3 995
Refusjon forvaltningsorganet	-6 903	-5 933	-5 141
Kjøp av tjenester	-3 043	-1 810	-2 838
Annen driftskostnad	-41 607	-31 180	-28 529
Fordelt administrasjonskostnad	-6 170	-6 654	-7 240
Driftsresultat	-35 538	-31 495	-27 778
Driftsresultat ekskl. salg eiendom	-49 803	-36 686	-33 947
Investeringer	90 883	36 510	45 140

ANTALL PRESTESKIFTER 2004-2008



ANTALL REHABILITERINGER 2004-2008





Bernt Aas
Avdelingsleder for Presteboliger

I 2008 har ca. 80 boliger gjennomgått større oppgraderinger eller rehabiliteringer. I 2008 var det 54 presteskifter i Ovfs boliger. Dette er en økning på 8 prosent i forhold til gjennomsnittet for de siste fem årene.

Høsten 2008 ble det holdt møter med bispedømme-kontorene hvor prinsipper rundt boligforvaltningen ble diskutert. En felles innsats er viktig for å effektivisere prosessen rundt presteskiftene. Bedre samspill kan gi kortere ledighet i prestestillingene og en bedre utnyttelse av boligene.

To av fondets presteboliger har i 2008 hatt redusert husleie.

Ovf betaler en kompensasjon til prester som har en større hage å ta ansvar for enn det som naturlig følger en enebolig. Ordningen med plentilskudd ble lagt om i 2007, men vil fortsatt være en hensiktsmessig kompensasjon for å ta vare på pene hageanlegg.

Markedsverdien av presteboligene er anslått til rundt 1,4 milliarder kroner.

FØLGENDE BOLIGER BLE SOLGT OG KJØPT I 2008:

Solgt:

- Borg bispebolig solgt til Clemens Eiendom KS
- Borge / Borg
- Spydeberg / Borg
- Vardal / Hamar
- Bispebolig i Møre
- Ørland / Nidaros
- Talvik / Nord-Hålogaland

Kjøpt:

- Bispebolig i Møre
- Gressvik / Borg
- Ringsaker / Hamar
- Voss / Bjørgvin
- Vanylven / Møre
- Verdal / Nidaros



LIER PRESTEBOLIG

Jordbruk

Jordbrukseiendommene skal forvaltes slik at eiendommenes økonomiske potensial utnyttes og verdiene sikres og utvikles. For å ivareta prestegårdshistorien som disse eiendommene representerer, skal forvaltningen skje i tråd med fondets kulturminnestrategi.

Tidligere har alle forpaktingsbrukene vært gjenstand for en salgsvurdering, slik at fondet nå sitter igjen med 35 bruk der det legges opp til en langsiktig og forutsigbar forvaltning. I løpet av 2008 har også jordleiebrukene vært gjenstand for en vurdering av areal, ressurser og utviklingspotensial.

FORPAKTNINGSBRUK

I 2008 har den største enkeltinvesteringen vært etablering av nytt grisehus på Sem prestegård. Det er ellers investert i nytt velferdsbygg og garasje på Ringsaker prestegård. Flere forpakterboliger har også vært gjenstand for rehabilitering, blant annet på Fåberg, Modum, Sylling, Skjeberg, Enebakk og Nedre Stjørdal kapellangård.

Ved utgangen av 2008 har fondet 34 forpaktere. I løpet av året har fire sagt opp, mens fire forpaktingsavtaler er fornyet. Det har også kommet ny forpakter på Gjerstad, og fondet er i ferd med å etablere ny forpaktning på Vestre Slidre.

Fondet er opptatt av et konstruktivt og godt samarbeid med forpakterne. En utfordring i forvaltningen er å sette forpaktingsvilkår som er motiverende for forpakterne, og som samtidig gir en akseptabel avkastning for fondet. Stabilitet og forutsigbarhet i leieforholdet er viktig for å ivareta eiendommene, ikke minst med tanke på kulturminneverdiene de representerer.

Endringene i jordbruksnæringen påvirker også prestegårdene og øker behovet for modernisering og investeringer. Fondet vil prioritere tilpasning av tidsmessig drift på forpaktingsbrukene. Investeringer må sees i sammenheng med gårdens bærekraft.

JORDLEIEBRUK

Jordleiebrukene skal forvaltes med tanke på god avkastning. Utleie av jord og bygninger skal som hovedregel skje til gjengs priser. Det er økt fokus på alternativ anvendelse av arealer som kan gi økt avkastning. Som nevnt, har samtlige jordleiebruk vært gjenstand for

en helhetsvurdering i løpet av 2008. Jordleiebruk uten potensial for fondet vil bli vurdert solgt, og det forventes frasalg av jordleiebruk i årene som kommer.

Av fondets 309 jordleieavtaler er deler av kontraktsforvaltningen satt bort til Norskog. I 2008 er 38 avtaler fornyet. Etter en gjennomgang av kontraktsmassen i 2008, er det igangsatt et arbeid for å forenkle saksbehandlingsrutiner og gjøre tilpasninger i forvaltningsverktøy.

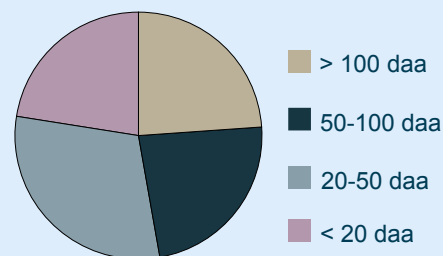
KULTURMINNEFORVALTNING

Fondets kulturminnestrategi ble vedtatt i 2008, og er med på å sikre at eiendommenes kultur- og prestegårdshistorie ivaretas i forvaltningen. Fondet har et langsiktig mål om å eie et representativt utvalg eiendommer som viser mangfold. Det legges opp til en dynamisk eiendomsforvaltning hvor eiendommene skal oppfylle en bruks- og nytteverdi. Fondet vil involvere forpakterne sterkere i kulturminneforvaltningen.

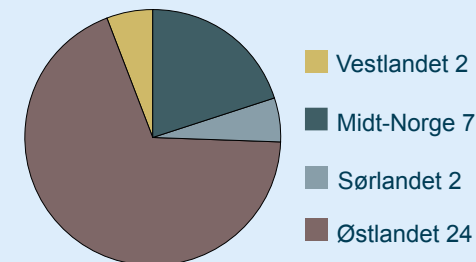
RESULTAT FOR JORDBRUK

TALL I TUSEN KRONER	2008	2007	2006
Salg av eiendom	6 551	3 549	13 668
Driftsinntekter	8 588	9 990	9 113
Avskrivninger	-1 913	-1 507	-1 285
Refusjon forvaltningsorganet	-3 565	-2 814	-2 574
Kjøp av tjenester	-1 701	-762	-1 090
Annen driftskostnad	-7 437	-4 011	-4 726
Fordelt administrasjonskostnad	-1 886	-1 940	-2 649
Driftsresultat	-1 363	2 507	10 457
Driftsresultat ekskl. salg eiendom	-7 914	-1 042	-3 211
Investeringer	11 159	7 850	6 012

FORDELING AV JORDLEIEKONTRAKTER ETTER STØRRELSE



GEOGRAFISK FORDELING AV FORPAKTNINGSBRUK





Anne Søfferud Barbo
Avdelingsleder for Jordbruk



LIER KIRKE OG PRESTEGÅRD

Skog og utmark

Fondets skog- og utmarksarealer skal bevares og driften skal øke verdien av eiendommene og gi sikker langsiktig avkastning.

Skjøtsel, vedlikehold og opprustning krever betydelige ressurser. Fondet har i 2008 tilplantet arealer, drevet ungskogpleie og annen skogskjøtsel i stort omfang. I tillegg er det gjennomført vedlikehold og bygging av veier, og vedlikehold av hytter. Fondet har som mål å eie større, godt arronderede skogeiendommer som gir høy og sikker avkastning på lang sikt. Fondet er i løpende dialog om aktuelle makeskifteprosjekter og har i 2008 deltatt i flere jordskiftesaker.

Gjennom tjenesteavtale med Norskog ivaretar 15 lokale skogforvaltere driften av eiendommene.

SKOGSDRIFT

Det var stor aktivitet og gjennomgående gode driftsforhold i 2008. Bra tømmerpriser i første kvartal førte til stor interesse for avvirking. Problemer med avsetning av tømmer førte imidlertid til at store deler av avvirkingen måtte utsettes til annet halvår. Det ble i alt avvirket 54 200

kubikkmeter tømmer i 2008.

Tynningsaktiviteten var meget stor. Totalt ble det levert 23.300 kubikkmeter tynningsvirke. Det gir en tynningsandel på 43 prosent, som er svært høyt i landssammenheng. Fondsskogenes alder og hogstklassefordeling gjør at tynning er et egnet virkemiddel for å opprettholde et stabilt hogstkvantum inntil nåværende ungskog blir hogstmoden.

Aktiviteten er også i tråd med fondets vedtatte strategi om å bygge opp trekapital i skogene. Det har ikke blitt foretatt sprøyting av fondets skoger i 2008. Markedssituasjonen for tømmer var god ut første kvartal. Deretter falt sagtømmerprisene gradvis med 15-25 prosent utover i året.

UTMARK

Inntektene fra utmarkssektoren er økt med nesten 80 prosent siden 2000, og har vært stigende også i 2008. Dette til tross for frasalg av eiendommer, reduksjon i tildelte elgvoter, myndighetenes forkorting av fiskesesong og

innføring av fangstbegrensninger (gjelder laksefiske) samt stedvis svak produksjon av rypekyllinger. Tilstedeværelse av ulv i noen områder fører til reduksjon i antall fellingstillatelser for elg. Med ulv reduseres jaktutbyttet og interessen for jakt reduseres hos jegere med hund.

Deler av laksesesongen var preget av lite vann i elvene, noe som førte til nedgang i salg av fiskekort. Når inntektsnivået likevel er opprettholdt, skyldes det nye salgsprodukter og utnyttelse av markedsmuligheter. Fondet deltar i kjøpet av kilenotlisenser. Dette bidrar til at kilenotfiskerne i Trondheimsfjorden unnlater å fiske, slik at laksen kan gå opp i elvene.

NÆRINGSUTVIKLING OG OPPLEVELSER

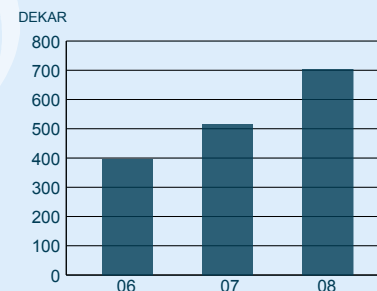
Fondet ønsker å bidra til lokal næringsutvikling og verdiskapning som kan gi positive ringvirkninger for lokalsamfunnet. Sammen med lokale skogeiere og næringsutøvere arbeides det med etablering

RESULTAT FOR SKOG OG UTMARK

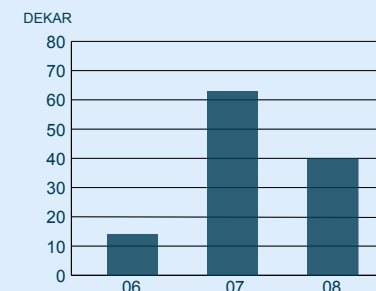
TALL I TUSEN KRONER	2008	2007	2006
Salg av eiendom	243	4 749	20 616
Driftsinntekter	25 606	24 142	18 730
Avskrivninger	-56	-53	-29
Refusjon forvaltningsorganet	-623	-681	-723
Kjøp av tjenester og driftskostnader	-17 262	-17 516	-16 864
Annen driftskostnad	-448	-778	-1 020
Fordelt administrasjonskostnad	-1 492	-1 892	-2 192
Driftsresultat	5 968	7 971	18 537
Driftsresultat ekskl. salg eiendom	5 725	3 222	-2 079
Investeringer	2 416	21 784	907

AKTIVITETER I SKOGEN

PLANTING



SUPPLERINGSPLANTING





Anne Søfferud Barbo
Avdelingsleder for Skog og utmark

av Eltosgodset, som er prosjektnavnet for et grunneiersamarbeid i Trysil og Åmot kommuner. Med Eltosgodset vil grunneierne etablere en friluftarena for opplevelser, aktiviteter og læring hele året.

JULETRÆR PÅ SØRLANDET

På Sørlandet har flere av fondets skoger et klima og en lokalisering som er godt egnet til produksjon av juletrær og pyntegrønt. I 2006 startet anlegg av nye plantasjer på tre av fondets eiendommer.

Fondet eier en tredjedel av utviklings- og salgsselskapet Ligos KS. Selskapet driver utvikling og salg av pyntegrøntprodukter, i tillegg til salg av juletrær. Det ble totalt solgt 18.200 kilo pyntegrønt og 25.000 kranser og håndbuketter i 2008. Av 33.000 solgte juletrær, ble 19 000 eksportert til Tyskland. Total omsetning for selskapet i 2008 ble 6,5 millioner kroner.

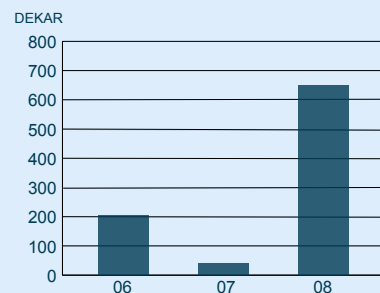
VERN

Store deler av fondets skoger er underlagt verneprosesser initiert av Direktoratet for naturforvaltning. For tiden pågår arbeid med vern på over 40 av fondets eiendommer. Virksomheten fører til at mye av fondets arealer blir tatt ut av aktiv drift. Forpliktelser i henhold til miljøstandarden "Levende skog" sertifisering medfører også at betydelige arealer er unntatt vanlig drift. Til sammen er 180 tusen dekar unntatt aktiv drift. De vernede arealene består i meget stor grad av hogstmoden skog.

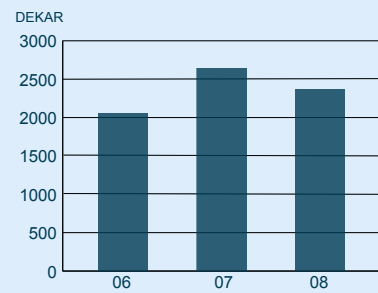
Skogsdriften i Ovf har svært begrenset negativ effekt på miljøet. Gjennom miljøsertifisering (blant annet FSC) av fondets skoger minimaliseres de negative konsekvensene. Sertifiseringen bygger på "Levende skog".



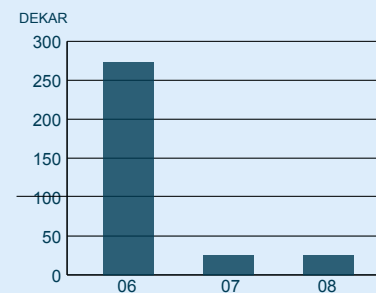
MARKBEREDNING



UNGSKOGPLEIE



STAMMEKVISTING



Eiendom og festetomter

Forretningsområdet Eiendom og festetomter omfatter den del av areal- og kontraktsforvaltningen som ikke gjelder fondets aktive jord- og skogbruksdrift, bygningsforvaltning eller eiendomsutvikling. Antallet kontrakter er betydelig, særlig til boligformål.

Sentralt i forretningsområdet står forvaltningen av festetomter og andre leiearealer. Det opprettes normalt ikke nye festekontrakter og nye tomter selges som selveiertomter. Som ledd i forvaltningen er det inngått avtale med Statskog SF som tjenesteleverandør på en rekke områder.

Opplysningsvesenets fond er en betydelig bortfester av tomter til forskjellige byggeformål. Ved slutten av 1980-tallet hadde fondet ca. 18 000 festekontrakter. Siden den tid har mer enn 9 000 festere innløst (kjøpt) sine leietomter. Ved siste årsskifte hadde fondet således rundt 8 500 gjenværende festekontrakter. Det alt vesentlige av festekontraktene, ca. 7 000, gjelder bolig- eller fritidsformål. De øvrige kontraktene er knyttet til andre byggeformål som for eksempel næring eller offentlige virksomheter. Anslagsvis halvparten av fondets verdier i festetomter er knyttet til bortfeste til boligformål.

I 2008 var inntektene fra festekontrakter i underkant av 59 millioner kroner. Dette er ca. 8 millioner mer enn året før. Økningen skyldes for det meste oppregulerte festeavgifter for tomter til nærings- og offentlige formål.

Festeavgiften ble i 2008 oppregulert for 346 av kontraktene. Det ble i løpet av året foretatt 503 overføringer av festerett til nye festere.

Det ble gjennomført 195 innløsningssaker i 2008. Dette er vesentlig lavere enn i de foregående år. Nedgangen antas å ha sammenheng med mange boligfesteres forventninger om gunstigere innløsningsvilkår knyttet allerede til Soria Moria-erklæringens varsel i 2005 om at regjeringen ville gi en instruks på tomtefesteområdet. Av de nevnte innløsningssakene gjaldt 43 av tilfellene tvangsinnløsning i medhold av tomtefesteloven § 32. Samlet salgssum utgjorde rundt 55 millioner kroner.

Regjeringen vedtok ved kongelig resolusjon den 14. september 2007 den i Soria Moria-erklæringen varslede instruks om tomtefeste for statlig eiendom og statlig styrte fond. I praksis er det i hovedsak Opplysningsvesenets fond som rammes negativt av instruksens som ble gjort gjeldende fra 1. januar 2009. Instruksens innebærer at det for flere tusen av fondets festekontrakter til boligformål skal benyttes betydelig lavere festeavgifter og innløsningssummer i det enkelte tilfelle enn det som følger av tomtefesteloven

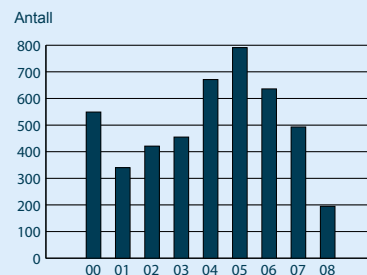
og fondets kontrakter. Fra enkelte hold er det anført at Grunnloven § 106 må endres før instruksens kan iverksettes. Når instruksens gjøres gjeldende vil det medføre betydelig reduserte inntekter for fondet, både i form av lavere festeavgift og lavere innløsningssum i hvert enkelt tilfelle. Beregninger fondet har gjort viser tap i innløsningsverdier i størrelsesorden 1–1,25 milliarder kroner i forhold til om boligtomtene hadde blitt innløst etter reglene i tomtefestelovgivningen. I tillegg kommer beregnede tap i festeavgifter fra boligtomtene på 10–15 millioner kroner pr. år som følge av manglende oppreguleringer i samsvar med festekontraktene og tomtefestelovgivningen, samt ytterligere tap på ca. 10 millioner kroner per år som følge av instruksens bestemmelse om nedregulering av allerede oppregulerte festeavgifter etter 1.1.2002.

Under forretningsområdet hører også salg av nye arealer, grunn- og rettighetsavståelser til veier, kraftlinjer m.v. Salg til slike formål utgjorde rundt 10 mill. kroner i 2008. I tillegg kommer forskjellige oppgaver knyttet til ivaretagelse av grunneierinteressene, eiendoms- og rettighetssikring, arealplanarbeid, jordskiftebehandling m.v.

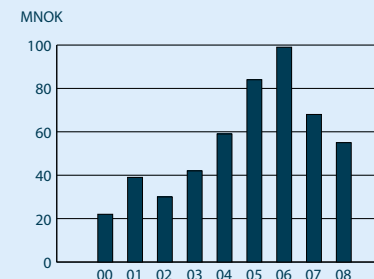
RESULTAT FOR EIENDOM OG FESTETOMTER

TALL I TUSEN KRONER	2008	2007	2006
Salg av eiendom	64 513	74 210	122 739
Driftsinntekter	64 226	57 768	44 431
Refusjon forvaltningsorganet	-4 917	-3 881	-3 597
Kjøp av tjenester	-15 903	-16 767	-16 528
Annen driftskostnad	-657	-847	-1 123
Fordelt administrasjonskostnad	-3 296	-4 132	-4 592
Driftsresultat	103 966	106 351	141 330
Driftsresultat ekskl. salg eiendom	39 453	31 141	18 591

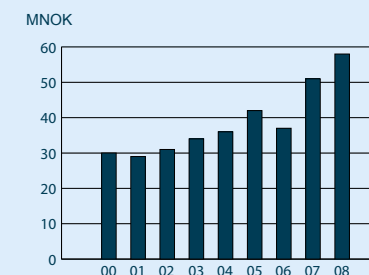
INNLSØSNINGER - ANTALL



INNLSØSNINGER - VERDI



FESTEAVGIFTER - VERDI





Hans P. Bjerring
Avdelingsleder for Eiendom og festetomter



ANTALL INNLØSTE FESTETOMTER, SAMLET INNLØSNINGSSUM OG FESTEAVGIFTER

TALL I MILL KRONER	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	1999	1998
Innløsninger - antall	195	493	636	791	671	455	421	340	549	509	565
Innløsninger - verdi	55	68	99	84	59	42	30	39	22	24	40
Festeavgifter - verdi	59	51	37	42	36	34	31	29	30	27	25

Eiendomsutvikling

Forretningsområdet Eiendomsutvikling har som mål å bidra til verdiskapning gjennom utvikling av fondets betydelige jord- og skogbrukseiendommer. Langsiktig eierskap til grunnarealene er en avgjørende forutsetning for å oppnå denne målsettingen.

Prestegårdene har i mange tilfeller beliggenhet nær eksisterende sentra og infrastruktur. Arealer i fondets eie har ofte potensial for utvikling til utbyggingsformål. I 2008 er arealene på alle jordleiebruk vurdert med hensyn til mulig eiendomsutvikling. En del eiendommer vil bli beholdt med sikte på framtidig endret arealbruk.

I 2008 har det vært en merkbar nedgang i markedet for salg av utbyggingsarealer. Fondet har solgt eiendom for snaut 3 millioner kroner i 2008. Det er ferdig regulerte arealer for bolig-, fritids- og næringsformål til en verdi av anslagsvis 55 millioner kroner som ikke er solgt.

I en periode med dårlig marked for salg av eiendom satser fondet på å arbeide langsiktig med å utvikle større prosjekter. Det er identifisert 80 mulige utviklings-eiendommer, og av disse er det utført planarbeid i ulike faser på om lag 50 eiendommer. Totalt inngår om lag 6000 dekar i eiendomsutviklingsporteføljen, og anslått verdi av prosjektene er i størrelsesorden 500 – 600 millioner kroner.

Det foregår en løpende prioritering av prosjektene ut fra økonomisk potensial og markedsinteresse. Det legges større vekt på arbeid med næringsseiendom beliggende i tilknytning til viktige transportkorridorer, og mindre vekt på å utvikle marginale områder for fritidsbebyggelse.

I løpet av 2008 er bemanningen innenfor resultatområdet ytterligere styrket med to stillinger. Stillingsressursene benyttes også til arbeid med datterselskapene for kontoreiendom.

Fondets styre har vedtatt å opprette et eget datterselskap for eiendomsutvikling. Utviklingseiendom for om lag 50 millioner kroner vil bli overført til selskapet ved etableringen.

Enkelte større prosjekter planlegges videreført utover ferdig reguleringsplan, og fondet har primo 2009 sendt inn sin første rammesøknad for bygging av 21 boliger i Sandefjord, i samarbeid med en lokal eiendomsutvikler. Byggestart vil avhenge av forhåndssalg av boligene.

Reguleringsplan for deler av eiendommen Vestre Aker prestegård på Marienlyst i Oslo er utarbeidet i samarbeid med nabogrunneiere NRK og Oslo kommune, ble innsendt for kommunal behandling i andre kvartal 2009. Ovf har til hensikt å stå for utbygging av et bygg på ca. 7000 kvadratmeter med næring / offentlig formål / barnehage når reguleringsplanen er vedtatt.

I Sandnes eier fondet om lag 75 av totalt 280 dekar som er under regulering til boligformål. Planen utarbeides sammen med nabogrunneierne Sandnes tomteselskap og Statskog. Plan ble innsendt til kommunal behandling i andre kvartal 2009. Jæren har en betydelig befolkningsvekst, og markedet for boligbygging antas å være blant de beste i landet.

RESULTAT FOR EIENDOMSUTVIKLING

TALL I TUSEN KRONER	2008	2007	2006
Salg av eiendom	2 766	11 134	20 118
Refusjon forvaltningsorganet	-2 577	-1 593	-1 536
Kjøp av tjenester	-656	-1 459	-1 409
Annen driftskostnad	-1 297	-175	1 492
Fordelt administrasjonskostnad	-1 926	-1 077	-1 013
Driftsresultat	-3 690	6 830	17 652
Driftsresultat ekskl. salg eiendom	-6 456	-4 304	-2 466
Investeringer	5 056	1 291	834



Eli Selstad
Avdelingsleder for Eiendomsutvikling



06039	01.10.2008	mhw	aa	mhw	1:500	REVISJON	REVISJONS DATO	PROSJEKT	Prestegårdsveien 1 - gnr.43, bnr.149	D2
-------	------------	-----	----	-----	-------	----------	----------------	----------	--------------------------------------	----

EIENDOMSUTVIKLINGSPROSJEKT, SANDEFJORD



Utomhus skisseplan

A 10.01

Kontoreiendommer til kirkelige formål

Strategien for forretningsområdet Kontoreiendommer er å kunne tilby egnede kontorlokaler til ulike kirkelige virksomheter, hovedsakelig i byer med bispesete.

Organiseringen innenfor dette resultatområdet har vært uendret i 2008. Virksomheten er organisert i to datterselskaper, Rådhusgaten 1-3 KS og Clemens Eiendom KS.

CLEMENS EIENDOM KS

Clemens Eiendom KS er et heleid datterselskap av Ovf. Selskapet eier nå syv eiendommer i Tromsø, Trondheim, Hamar og Fredrikstad, med totalt 7700 kvadratmeter, og med en bokført verdi på 84 millioner kroner. Alle eiendommene er i sin helhet utleid. Brutto leieinntekter var 6 millioner kroner i 2008. Selskapets eiendomsmasse består i hovedsak av sentralt beliggende kontorvillaeer med betydelige kulturhistoriske verdier. Det er et overordnet mål at disse verdiene skal ivaretas og at leietakernes behov for tjenlige lokaler skal tilfredsstilles gjennom løpende verdibevarende vedlikehold. Det er i 2008 utbetalt totalt 1,1 millioner kroner i utbytte fra selskapet til Ovf.

Clemens Eiendom KS har i 2008 kjøpt eiendommen Bjarne Aas gt. 7 i Fredrikstad fra Ovf. Dette er naboeiendommen til Bjarne Aas gt 9 som selskapet eier fra før, og huser et møte- og konferansesenter for Borg bispedømmeråd i første etasje, og bolig for biskopen i Borg i andre og tredje etasje. Eiendommen er i perioden 2006 - 2008 satt i stand innvendig og utvendig for om lag 6,6 millioner kroner, og det gjenstår nå utvendige arbeider med bygging av rampe for bevegelseshemmede, oppgradering av hageanlegget og reparasjon av teglstensmur rundt eiendommen. Disse arbeidene vil bli fullført i 2009.

Det er i 2008 igangsatt omfattende arbeider med utvendig vedlikehold av Bjarne Aas gt. 9, med utskifting av vinduer og reparasjon av fasadene som er forblendet med granitt. Arbeidene vil bli ferdigstilt i 2009. Utover dette er det ikke utført større vedlikeholdsarbeider på eiendommene. Det planlegges en større ombygging av Conrad Holmboes vei

20 i Tromsø, for å tilrettelegge mer hensiktsmessige lokaler for Nord-Hålogaland bispedømmeråd. Byggearbeider ventes igangsatt ved årsskiftet 2009/2010.

RÅDHUSGATEN 1-3 KS

Selskapet eier eiendommen Kirkens hus i Oslo, og Opplysningsvesenets fond eier som kommandittist og komplementar totalt 91 % av selskapet. Den resterende delen eies av Den norske kirkes presteforening. Eiendommen er på ca 10.700 kvadratmeter og er fullt utleid, hovedsakelig til leietakere med kirkelig tilknytning. Gjenværende leietid for de største kontraktene er ca 11 år. I 2008 var brutto årsleie 12,0 millioner kroner. Eiendommen har en bokført verdi på 153 millioner kroner, mens verdiene høsten 2007 ble vurdert til 221 millioner kroner. Det er i 2008 gjennomført en restrukturering av selskapets egenkapital, med omgjøring av ansvarlig lån til egenkapital.

RESULTAT FOR KONTOREIENDOMMER *

TALL I TUSEN KRONER	2008	2007	2006
Salg av eiendom	0	0	10 197
Driftsinntekter	0	0	146
Avskrivninger	0	0	-36
Kjøp av tjenester	0	0	-486
Annen driftskostnad	-219	-32	-291
Fordelt administrasjonskostnad	-13	-2	-75
Driftsresultat	-232	-34	9 455
Driftsresultat ekskl. salg eiendom	-232	-34	-742
Renter/Utbytte	2 288	2 922	2 457

* Forretningsområdet er organisert i datterselskaper og resultatvurdering omfatter derfor også datterselskapenes regnskaper



Eli Selstad
Avdelingsleder for Kontoreiendommer



NIDAROSDOMENS BESØKSSENTER

Småskala vannkraft

Økt produksjon av ny fornybar energi er offisiell politikk, og et nasjonalt prioritert område. Når vi sammenligner de fornybare, i.e. solkraft, vindkraft, bølgekraft, saltkraft, grunnvarme etc, er det småskala vannkraft som er den mest kostnadseffektive energikilden.

CLEMENS KRAFT

Satsingen på ny fornybar energiproduksjon i Ovf er organisert i det heleide datterselskapet Clemens Kraft KS. Ut i fra vedtatt strategi, forretningsplan og fallressurser hos Ovf er innsatsen konsentert om småskala vannkraft. Driftsresultatet for selskapet med døtre ble minus 4,6 millioner kroner i 2008.

TIDSHORISONT

Produksjon av skog har lang tidshorisont – slik er det også med vannkraft-produksjon. Det må påregnes tre år for å få konsesjon, og ytterligere to år til prosjektering og bygging. Dermed tar det fem år før det genereres inntekter. Med kunnskap og kvalitet i prosjektering, bygging, teknisk utrustning, drift og vedlikehold, betales kapitalkostnaden over 15-25 års drift. Anlegget går normalt ytterligere 20-25 år uten revisjonskostnader av betydning.

FALLRETTER

Fra gammel tid er vassdragene grenselinje mellom eiendommer. Eier man en side av et vassdrag, har man normalt 50 % av fallretten. Det er en stor spennvidde i eierandelen blant fondets vassdrag – fra noen få prosent

ensidig, til tosidig fallrett i hele vassdraget. I gjennomsnitt har fondet i størrelsesorden 40 % av fallretten. Et typisk prosjekt har 4–10 grunneiere, og grunnlaget for planarbeidet må tuftes på en samarbeidsavtale. På fondets areal er det kartlagt langt over 100 vassdrag med stort og smått – mest smått, men mange enkeltprosjekt har flere 10-talls GWh. Omlag 35 av de kartlagte vassdragene skal konsesjonssøkes, men pga. uklare fallrettsforhold, verneprosesser og makebytter er det knyttet usikkerhet til antall konsesjoner som blir innvilget.

Før utbygging kan gjennomføres må det søkes konsesjon hos NVE etter Vannressursloven og Energiloven, evt konsesjonsfritak. NVE har mottatt hundrevis av søknader, så det er påregnelig med minst tre års saksbehandlingstid. Manglende overføringskapasitet i det regionale kraftnettet medfører at enkelte prosjekter blir utsatt eller i verste fall ikke realisert. Temaet er høyt oppe på den politiske agenda.

Den global økonomiske situasjonen medfører at bankene sannsynlig vil øke kravet til egenkapital i prosjektene. På den andre siden er det påregnelig at nedgangskonjunkturen både gir billigere entrepriser og en lavere kapitalkostnad.

TILBAKEBLIKK PÅ 2008

Året startet med en kongelig resolusjon og ekspropriasjonløyve til Sjøfossen Energi AS for overføring av vårt vassdrag Staupåga i Beiarn (9 GWh) til Steinåga. Etter en sumvurdering er vedtaket ikke anket. I august ble det gitt konsesjon for Søråni Kraftverk i Bygland (20 GWh), dog med avslag på regulering. Konsesjonen ble anket ved årsskiftet til NVE/OED. I Leksvik (9,5 GWh) er detaljprosjekteringen og byggingen i gang, og produksjonsstart er planlagt i 2. kvartal 2010. Året for øvrig ble dominert av slutføring av konsesjonssøknader i Troms, Sør-Trøndelag, Oppland, Telemark, Vest-Agder og Hordaland. 91 GWh i alt, med en antatt investeringskostnad totalt på 304 mill kr, der fondets andel er 38 prosent.

Driftsresultatet for forretningsområdet småskala vannkraft ble minus 556 tusen kroner i 2008.





Olav Skeie
Avdelingsleder for Småkraft



Effektiv informasjonsflyt hos og mellom kirkelige organer er en overordnet målsetting for IT-funksjonen i Opplysningsvesenets fond.

Fondet drifter, i tillegg til dataløsninger for egen organisasjon, også dataløsninger for bispedømmerådene, Kirkerådet, Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider (NDR) og flere andre organisasjoner tilknyttet kirken. Utover ansatte i egen organisasjon regnes også ansatte hos Ovfs tjenesteleverandører Statskog SF og NORSKOG som en del av fondets eget brukermiljø. Totalt omfattes ca. 500 brukere på rundt 50 geografiske steder. Tjenestene inneholder mer enn 20 sluttbrukerapplikasjoner. Sluttbrukerapplikasjoner omfatter administrative systemer (lønn- og personal, regnskap og kontorstøtte), sak-/arkivsystemer og hjemmekontorløsninger. I tillegg kommer en betydelig aktivitet i tilknytning til drift av digital kartløsning som benyttes av fondet og de nevnte tjenesteleverandører.

Stabilitet for brukere og datasikkerhet er høyt prioritert.

Foruten egne ansatte gjøres omfattende bruk av eksterne ressurser for å ivareta de ulike driftsoppgavene.

HOVEDPUNKTER OVF-NETT DRIFT

Det har gjennom flere år vært et økende fokus på

formalisering som et av flere ledd for å sikre stabilitet og sikkerhet for kontinuitet i forhold til drift av IT-systemer. ITIL tilpasning er en del av dette og et forarbeid ifbm SLM er påbegynt. Dette tar sikte på å føre frem til SLA mellom fondet og fondets kunder.

Det er stort fokus på beredskap og kontinuitet. I 2008 er det gjennomført øvelser i gjenoppbygging av kritiske systemer. Det ble også gjennomført en fullskala beredskapsøvelse, hvor det ble bygget opp et parallelt driftsmiljø utenfor Ovfs lokaler. Dette miljøet er nå dimensjonert for å kjøpe de mest kritiske systemene til Ovf-nett. Videreføring av dette arbeidet er begrenset i 2009 som følge av finanssituasjonen.

Det er gjennomført en rekke tilpasninger for å bedre rutiner og lette saksbehandling. Det har de siste år vært økt regelmessig kontakt med de ulike brukerorganisasjonene. Dette har medført flere tilpasninger av større og mindre karakter. Blant annet ble det på slutten av 2008 tilbudt IP-telefoni til bispedømmerådene. Dette er ved inngangen av 2009 under implementering hos to bispedømmeråd. IT-driften har gjennom hele året hatt høy stabilitet.

HOVEDPUNKTER OVF-NETT KART

Ovf-nett Kart tilbyr Ovf og dets tjenesteleverandører en digital kartløsning som dekker Ovfs behov knyttet til geodata innenfor eiendoms- og kontraktsforvaltning. Ovf-nett Kart har levert slik løsning siden 2001. Løsningen har som formål å kunne tilby saksbehandler et korrekt bilde av eiendommens grenser mv. I tillegg skal kartløsningen gjøre det lettere å avdekke ikke-utnyttet potensiale på eiendommene.

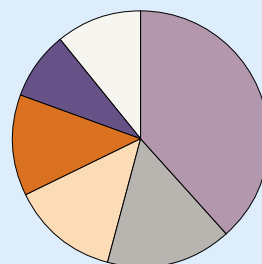
Et hovedfokus i 2008 har vært forberedende arbeid med valg av ny leverandør for elektronisk kartapplikasjon. Anbudsprosessen er i gang, og implementering av ny kartleverandør estimeres avsluttet i 4 kvartal 2009.

Sommeren 2008 gikk Ovf-nett Kart til anskaffelse av FKB data til bruk i eksisterende kartapplikasjon. Dette gir et bedre og mer detaljert kartgrunnlag for brukerne av kartapplikasjonen.

Av historiske årsaker står en del gammel kirkegrunn/kirkebygg med Ovf hjemmel og uten noen form for kontrakts- eller festeforhold. Problemstillingen er omhandlet

RESULTAT FOR IKT

TALL I TUSEN KRONER	2008	2007	2006
Driftsinntekter	779	2 220	1 702
Avskrivninger	-5 037	-5 032	-4 165
Refusjon forvaltningsorganet	-2 437	-1 742	-1 636
Kjøp av tjenester	-18 345	-16 236	-13 150
Annen driftskostnad	-3 601	-8 339	-6 101
Fordelt administrasjonskostnad	-2 794	-3 638	-3 621
Driftsresultat	-31 435	-32 767	-26 971
Investeringer	4 161	2 414	4 460



ANTALL BRUKERE AV IKT-TJENESTER FRA OVF-NETT

192 - Bispedømmerådene	64 - Kirkerådet
80 - Ovf inkl. tjenesteleverandører	42 - Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider (NDR)
68 - Kirkelige organisasjoner i Kirkens hus ekskl. Kirkerådet	54 - Andre



Knut Erik Rustad
Avdelingsleder for IKT

i Kirkelig Arbeidsgiver og interesseorganisasjons (KA) eiendoms-håndbok for kirken (fellesrådene). I august 2008 ble det besluttet å iverksette et forprosjekt i samarbeid med KA for å skaffe erfaringstall/kostnader samt erfaring med hensyn til problemstillingen. I de tilfeller hvor alle parter har interesse for å rette opp i hjemmelsforholdene skal det gjennomføres vederlagsfri overføring av slike arealer til fellesrådene. Forprosjektet er estimert avsluttet 31.12.2009.

Det er i løpet av året arbeidet med å sikre fondets eiendomsarealer i digitalt kart – ODEK. Oppdateringer foretas månedlig med korreksjoner for salg og innløsninger.

Ovf-nett Kart har fortsatt sitt arbeid med fall/vassdrags relaterte problemstillinger. I 2008 har det vært større fokus på enkeltspørsmål og allerede igangsatte prosjekter som potensielt skal gjennomføres.

FORKORTELSER

- ITIL - Information Technology Infrastructure Library (dokumentasjon for beste praksis innenfor IT-drift mv)
- SLM - Service Level Management
- SLA - Service Level Agreement
- ODEK - Ovf digitalt elektronisk kart
- FKB - Felles kartdatabase



Den norske kirke til gode





KLÆBU PRESTEGÅRD

Styrets beretning

Opplysningsvesenets fond er et selvstendig rettssubjekt som selv eier sine eiendommer og finanskapital. Eiendommene består av prestegårder, presteboliger, skoger, vassdrag, festetomter og andre tomtearealer samt kontoreiendommer for kirkelige formål.

Fondet skal tilgodese kirkelige formål i samsvar med Grunnloven § 106 og lov om Opplysningsvesenets fond. Fondet kan sees på som en stiftelse i det at verdier skal bevares og videreutvikles. Avkastningen skal tilgodese definerte formål.

Driftsutgiftene til forvaltningsorganet dekkes av fondets avkastning. Avkastningen av fondet ut over dette skal nyttes til å øke kapitalen og til overføring til Den norske kirke.

Det økonomiske resultatet av virksomheten i 2008 ble sterkt påvirket av den kraftige nedgangen i finansmarkedene. Dette har sammen med regjeringens instruks om tomtefeste gitt betydelig reduksjon i fondets verdier og reserver.

FONDET

Opplysningsvesenets fond forvaltes av Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond. Forvaltningsorganet hadde ved årsskiftet 46 årsverk. Fondet benytter tjenesteleverandører på forvaltningen av finanskapital, skog og utmark, festetomter, grunneierinteresser, IT og småkraft. De samlede driftskostnader til forvaltningen av fondet, dvs. summen av forvaltningsorganets kostnader og honorar til eksterne forvaltere, utgjorde i 2008 87 millioner kroner. Beløpet utgjør 1,5 prosent av antatt markedsverdi av fondets eiendeler som per 31.12.2008 var anslått til 5 700 millioner kroner.

PRESTEBOLIGER

Fondet eier 439 presteboliger, herav 11 bispeboliger. Boligene inkl. garasjer, uthus, naust og lignende har et samlet areal på ca. 165 000 kvm. Det er i 2008 brukt ca. 148 millioner kroner til drift, vedlikehold, oppgradering og kjøp av boliger. Ressursbruken i 2008 er større enn i tidligere år. De økte ressursene har gitt anledning til mer vedlikehold og flere restaureringer. Antall hus som er oppgradert fra lav til høyere standard har økt vesentlig.

I seksårsperioden 2003 – 2008 har 281 boliger gjennomgått større oppgradering eller rehabilitering. En kartlegging i 2006 indikerte et etterslep på presteboligene på ca. 235 mill. kroner. Det er grunn til å tro at satsingen i 2007 og 2008 har redusert etterslepet merkbart, men det vil fortsatt være behov for betydelig vedlikehold og oppgradering i flere år fremover før etterslepet er innhentet. Det er kjøpt seks og solgt sju boliger.

Prestenes boplikt og fondets boligforvaltning er et viktig personalpolitisk virkemiddel for Den norske kirke. Fondet har en sterk forpliktelse til å holde boliger med hensiktsmessig standard og beliggendhet.

I følge tjenesteordning for menighetsprester har prester plikt til å bo i den tjenesteboligen som er tillagt stillingen. Fritak for boplikten kan innvilges etter kriterier godkjent av kultur- og kirke departementet (KKD). KKD har delegert myndighet til å fatte enkeltvedtak i bopliktssaker til fondets styre. Fondet har i 2008 mottatt og behandlet 11 søknader om bopritak, og 10 av dem er imøtekommet.

Fritak fra boplikten innvilges alltid når presten har fylt 60 år. I flere bispedømmer er prestenes alderssammensetning slik at det de neste årene må forventes et større antall søknader som er berettiget til fritak. Dette vil skape store utfordringer for fondet å finne egnet midlertidig bruk av disse boligene. Det må forventes at flere slike boliger blir solgt for eventuelt å kjøpe ny bolig på stedet når ny prest tiltrer.

Fra og med 2002 har Opplysningsvesenets fond dekket statens tilskudd til kommunale presteboliger (ca. 550 stk). Tilskuddsatsene fastsettes av KKD. I 2008 utgjorde netto tilskudd 28,2 mill kroner mot 18,5 mill kroner i 2007.

FINANSFORVALTNINGEN

Fondets finansaktiva utgjorde ved årsskiftet 1 398 millioner kroner i markedsverdier. Finanskrisen og den kraftige nedgangen i realøkonomien i 2008 har hatt sterk negativ virkning på fondets finansportefølje. Ved årets utgang hadde porteføljen en negativ kursreserve på 90 millioner kroner. Ved årets inngang var det en positiv kursreserve på 233 millioner kroner. Porteføljen hadde samlet en negativ avkastning på 24 prosent.

Porteføljen består av aksjer, eiendom, rentepapirer, hedgefond, private equity og utlån til kirkelige formål. Rundt 48 prosent av porteføljen er plassert i utenlandske verdipapirer.

Med unntak for valutaderivater bokfører finansporteføljen etter laveste verdis prinsipp, det vil si det laveste av kost- eller markedspris. Det bokførte resultatet fra finansporteføljen var minus 172 millioner kroner i 2008, mot

pluss 158 millioner i 2007.

Fondet har ved årsskiftet lånt ut nærmere 108 millioner kroner til kirkelige formål (kommunale presteboliger, kirkegårdsutvidelser, bårehus, restaureringer med mer) mot 104 millioner året før.

Fondet er utsatt for finansiell markedsrisiko knyttet til svingninger i aksjemarkeder, rentenivå, valutakurser, endringer i eiendomsmarkedet samt kredittrisiko. For å dempe risiko har fondet diversifisert porteføljen i ulike aktivaklasser, ulike markeder og gjennom bruk av flere forvaltere. Ved årsskiftet var porteføljen fordelt på 215 enkeltinvesteringer hvorav 49 i fond. Fondsinvesteringene utgjorde ca. 37 prosent av samlet portefølje. Ingen enkeltinvestering utgjorde mer enn 2,7 prosent av porteføljens markedsverdi. Videre brukes valutasikringsselementer for å redusere valutarisiko.

Fondet hadde ved årsskiftet ikke langsiktig gjeld, men har kausjonert for banklån til datterselskaper. En stor del av fondets finansielle portefølje er investert i likvide instrumenter som børnoterte aksjer, statsobligasjoner og fond. Finanskrisen har imidlertid medført at enkelte fond, spesielt hedgefond og eiendomsfond, på midlertidig basis har lukket muligheten for innløsning eller iverksatt tiltak som har gjort innløsning mindre attraktivt.

Finansporteføljen har over tid, i noen grad, blitt benyttet som likviditetsreserve. Kraftige fall i verdier har gjort dette mindre aktuelt. Fondet har derfor tidlig i 2009, for å etablere nødvendig likviditetsmessig handlefrihet, etablert en kredittfasilitet mot en av fondets bankforbindelser.

Som følge av de kraftige markedsbevegelsene og uttak av likvide papirer har fondet mot slutten av 2008 kommet i brudd med noen av de allokeringsrammer som er fastsatt i fondets hovedretningslinjer. Dette er i forkant tatt opp med KKD. Det vil så snart forholdene tillater det bli tatt skritt for å gjenopprette en allokering innenfor fastsatte rammer.

Finansporteføljen forvaltes i samsvar med hovedinstruks for Opplysningsvesenets fond, vedtatt av KKD, samt særskilt finansinstruks, vedtatt av styret. Styret har videre vedtatt etiske retningslinjer for finanskapitalen.

Deler av finanskapitalen skal søkes investert i lønnsomme prosjekter i land under utvikling. Det er investert 27 millioner kroner i mikrokreditt eller lignende finansieringsinstitusjoner i utviklingsland. Videre er det investert 16 millioner kroner og ytterligere kommittert 34 millioner kroner til et større plantasjeskogprosjekt i Mosambik. Prosjektet gjøres blant annet i samarbeid med Den svenske kirke, en større amerikansk universitetsstiftelse og flere internasjonale institusjonelle investorer. Det er videre investert i et mindre plantasjeprosjekt i Nicaragua sammen med andre norske skogeiere. Prosjektene i land under utvikling hadde ved årsskiftet en markedsverdi på 76 millioner kroner mot investert 45 millioner kroner.

FESTEKONTRAKTER M.M.

Ved årsskiftet hadde fondet ca. 8500 gjenværende festekontrakter hvorav ca. 7000 til bolig og fritidsformål. Av disse gjelder ca. 150 til boligfelt. Festeavgiften ble i 2008 oppregulert for 346 kontrakter mot 740 året før.

Fondet hadde i 2008 knapt 59 millioner kroner i festeinntekter mot i overkant av 51 mill kroner i 2007.

Av festeinntektene i 2008 utgjør ca. 48 prosent inntekter fra festetomter til boligformål. Økningen fra 2007 til 2008 skyldes for det meste oppregulerte avgifter for tomter til nærings- og offentlige formål.

Regjeringen vedtok i september 2007 en varslet instruks om tomtefeste for statlig eiendom og statlig styrte fond. I praksis er det i hovedsak bare Opplysningsvesenets fond som rammes av instruks, som opprinnelig var tenkt gjort gjeldende fra 1.7.2008. Instruksene innebærer at det skal benyttes avgifter og innløsningspriser som ligger betydelig under de betingelser tomtefesteloven og fondets gjeldende måtte lov om Opplysningsvesenets fond endres. Slik lovendring ble gjort av Stortinget med knapt flertall i november 2008. Regjeringen har deretter gjort instruksene gjeldende fra 1.1.2009. Mange, herunder Kirkemøtet, Presteforeningen, Bispemøtet samt Kirkelig Interesse- og Arbeidsgiverorganisasjon (KA) mener at instruksene krever endring av Grunnlovens § 106 før gjennomføring. Dette syn støttes av flere offentlige og private juridiske miljøer. KA har tatt ut stevning mot staten for å få kjent instruksene ugyldig. Instruksene medfører betydelige reduserte inntekter for fondet både i form av lavere festeavgifter og lavere innløsningspriser. Instruksene vil kunne innebære en formuesoverføring til enkeltpersoner på inntil 1,25 milliarder kroner. Konsekvensene er svekket evne for fondet til å yte tilskudd til, og utføre oppgaver for Den norske kirke.

Det er i 2008 igangsatt et prøveprosjekt i samarbeid med KA for å rydde opp i eiendomsforhold mellom prestegårdsgrunn og kirkegrunn.

JORDBRUK

Ved utgangen av 2008 har fondet 163 jordbrukseiendommer fordelt med 35 forpaktningsbruk og 128 jordleiebruk. Forpaktningsbrukene beholdes hovedsakelig fordi de representerer viktig kultur- og prestegårdshistorie. Salg av forpaktningsbruk ble avsluttet i 2006. Det er i 2008 gjennomført større investeringer i form av nybygg eller restaureringer på åtte forpaktningsbruk.

For jordleiebrukene som stort sett er for små til å drives som selvstendige bruk inngås avtale om utleie av jord og eller bygninger til interesserte i området. Det er i 2008 igangsatt et arbeid for å vurdere jordleiebrukene ut fra kulturhistoriske og økonomiske kriterier. Arbeidet vil være avsluttet i første kvartal 2009. Det legges opp til at en rekke jordleiebruk blir solgt helt eller delvis. Bruk med potensial for eiendomsutvikling eller småkraft vil bli beholdt. For en rekke bruk der det er prestebolig vil egnet tomt for denne søkes fradelt og beholdt før salg av øvrig del av eiendommen.

Gårdsbrukene har pr. 31.12.2008 samlet i underkant av 20 000 dekar dyrket mark. De omfatter ca. 500 bygninger (ekskl. presteboliger) med et gulvareal på til sammen ca. 100 000 kvm.

SKOG OG UTMARK

Samlet eier fondet 859 000 dekar skog og utmarksareal, hvorav 491 000 dekar er produktiv skog. Totalt ble det i 2008 avvirket 54 000 kubikkmeter mot 45 000 kubikkmeter i 2007. Andelen tynningsvirke var henholdsvis 43 prosent og 42 prosent. Tømmerprisene har vært svakere i 2008 enn året før. Prisene på sagtømmer

gikk ned 15-25 prosent med virkning fra andre kvartal 2008, sammenlignet med prisene i 2007.

Tilveksten i fondets skoger er ca. 100 000 kubikkmeter årlig. Da mye av tilveksten er i yngre skog vil økt hogstkvantum først finne sted nærmere 20 år frem i tid. Netto tilvekst i fondets skoger på 50 - 60 000 kubikkmeter årlig antas å binde 70 - 80 000 tonn CO₂. Dette er viktig i miljøsammenheng og innebærer opptak av CO₂ tilsvarende utslipp fra 30-36 000 biler. Fondets investeringer i plantasjeskog i det sørlige Afrika og Nicaragua bidrar også betydelig til CO₂ binding.

Inntekter fra utleie av hytter, jakt- og fiskeretter er stigende. Det samme gjelder inntekter fra uttak av grus, kalk og mineraler. Over en ni års periode er utmarksinntektene økt med ca. 80 prosent. Med utgangspunkt i transaksjoner de siste årene er prisen på skog- og utmarksarealer økende.

Fondets landbrukseiendommer er viktig som ressurs for eiendomsutvikling og småskala kraftproduksjon. Mange eiendommer har sentrumsnær beliggenhet i sitt område eller er utmark i attraktive fjellområder.

Det er identifisert et stort antall små vassdrag på fondets eiendommer med potensial for kraftproduksjon. På tre av fondets eiendommer på Sørlandet er det etablert produksjon av juletrær og pyntegrønt. Fondet er også medeier (34 prosent) i utviklings- og salgsselskapet Ligos KS som allerede har etablert seg som en av landets største eksportører av juletrær og pyntegrønt til det europeiske markedet. Opplysningsvesenets fond er flere steder involvert i grunneiersamarbeid for lokal næringsutvikling og verdiskapning. I Trysil deltar fondet for eksempel

aktivt for å etablere *Eltosgodset*. Det skal være en arena for opplevelser, aktiviteter og læring basert på ressursgrunnlaget på de samarbeidende eiendommene for å øke eiendommenes lønnsomhet. Sommeren 2007 kjøpte fondet ca. 21 000 dekar skog i Trysil. Fra før har fondet ca. 50 000 dekar skog i nærliggende områder. Søknad om konsesjon er avslått. Fondets videre håndtering av saken er til vurdering.

Fondet er sterkt berørt av vern i regi av Direktoratet for naturforvaltning. Det antas at ytterligere 50 000 dekar av fondets grunn vil bli vernet som naturreservat. Arealene består hovedsakelig av produktiv skog. Verneprosessene antas å være avsluttet i løpet av 2010 og vil da omfatte ca. 180 000 dekar skog og utmark.

EIENDOMSUTVIKLING

Virksomhetsområdet har økende omfang og er styrket med to medarbeidere i 2008. Fondet har totalt ca. 60 prosjekter under arbeid. Disse varierer sterkt i økonomisk potensial og tid frem til fullføring.

Arbeidet gir grunnlag for salg av omregulerte arealer i en periode på 1-4 år. Arbeid med innspill til rullering av kommuneplaner der fondet har eiendom fortsetter og gir ofte utgangspunkt for nye eiendomsutviklingsprosjekter. Den negative markedsutviklingen som startet høsten 2007 gjør salg av prosjekter mer krevende. Interessen i markedet er lavere og prisene deretter. Men den underliggende verdiskapningen i virksomheten er betydelig. Det antas at porteføljen har en verdi ferdig regulert på 5-600 millioner kroner. For tiden har fondet salgsklare prosjekter til en antatt verdi på 50-60 millioner kroner.

Det er i 2008 solgt omregulerte arealer for knapt tre millioner kroner. Fondet har dessuten noen prosjekter hvor det arbeides videre med eiendommene etter godkjent reguleringsplan. I disse prosjektene er det samarbeid med eksterne aktører, enten nabogrunneiere eller lokale eiendomsutviklere.

Det vil i 2009 bli etablert et datterselskap der noen større og mellomstore prosjekter blir lagt inn. Selskapet vil gi bedre grunnlag for kommersielt samarbeid med andre aktører i markedet. Selskapet vil delvis bli finansiert ved eksterne lån.

SMÅSKALA VANNKRAFT

Virksomheten er organisert gjennom det heleide datterselskapet Clemens Kraft KS. Det er de senere årene gjennomført en systematisk kartlegging av vannkraftpotensialet på fondets eiendommer. Mer enn 100 mindre vassdrag er analysert.

Det er så langt registrert ca. 35 vassdrag som kan gi grunnlag for konsesjonssøknad, de fleste sammen med nabofalleiere. Prosjektene representerer en energimengde på ca. 300 GWh. Fondets andel utgjør ca. 40 prosent.

Flere av prosjektene er usikre fordi de har restriksjoner i form av vern og falleierforhold som må avklares via Jordskifteretten. Det er pr. 31.12.2008 sendt 13 konsesjonssøknader og det er gitt tre konsesjoner. Det forventes gitt 3-5 nye konsesjoner i 2009, men saksbehandlingstiden hos NVE er økende og i beste fall tar enkeltsaker nå tre år.

Det første anlegget er under bygging, her eier fondet 20 prosent. Anlegget ligger i Leksvik og ventes å være i drift våren 2010. Ved eventuell gjennomføring av alle prosjektene vil det kreve investeringer fra fondets side i størrelsesorden 350 - 400 mill. kroner. Med dagens priser og rammebetingelser forventes prosjektene å gi en avkastning på 12-14 prosent. Virksomhetsområdet antas i løpet av 5 – 6 år å representere en viktig ny inntektskilde for fondet.

Fondet er som grunneier involvert i en planlagt vindmøllepark på Fitjar. Det er høsten 2008 igangsatt et arbeid for å identifisere aktuelle fondseiendommer med potensial for vindmølleparker.

KONTOREIENDOMMER TIL KIRKELIGE FORMÅL

Virksomheten utføres gjennom selskapene Rådhusgaten 1-3 KS (Kirkens hus) der fondet eier ca. 92 % og det heleide datterselskapet Clemens Eiendom K/S.

Kirkens hus har et bruttoareal på 10 700 kvm. Eiendommen er fullt utleid. Hovedtyngden av kontraktene har gjenværende løpetid på 10-11 år. Husleie for kontoreiendommer har hatt markert økning de siste årene. Ettersom leieavtalene ble inngått i et lavere marked, er husleien i Kirkens hus nå betydelig under dagens markedsleie for tilsvarende bygg og beliggenhet i Oslo. Verdien ble ved en uavhengig verdivurdering høsten 2007 satt til 221 millioner kroner. Eiendommen er bokført til 150 millioner kroner. Nærheten til Oslo Sentralstasjon, utviklingen i Bjørvika og ny senketunnel styrker eiendommens attraktivitet.

Det er i 2008 gjennomført en styrking av selskapets egenkapital ved at 26,5 millioner kroner i ansvarlig lån er gjort om til egenkapital.

Clemens Eiendom K/S eier nå totalt seks eiendommer i Fredrikstad, Hamar, Trondheim og Tromsø. Eiendommene, som har et brutto areal på ca. 7 100 kvm, er fullt utleid. I Fredrikstad har selskapet i 2008 overtatt bispeboligen (Bjarne Aas gt. 7). Første etasje er innredet som møtesenter for bispedømmekontoret som er lokalisert i naboeiendommen. Også denne eies av Clemens Eiendom KS. Selskapets egenkapital er i den forbindelse styrket med 10 millioner kroner i 2008. Eiendommene i selskapet er bokført til 84 millioner kroner.

Det arbeides med mulige nye prosjekter for bispedømmekontorene i Molde og Tromsø.

IKT

Fondet drifter i tillegg til dataløsninger for egen organisasjon også dataløsninger for Kirkerådet, bispedømmerådene og enkelte andre virksomheter knyttet til kirken. Tjenesten omfatter nesten 500 brukere lokalisert på ca. 50 steder og har ca. 20 sluttbrukerapplikasjoner. Virksomheten omfatter også kart- og eiendomsdatatjenester for Ovf.

IKT-tjenesten er i hovedsak basert på innleide tjenester. Gjennom hele 2008 har brukerne hatt stabile IKT-løsninger.

En arbeidgruppe nedsatt av KKD har i 2008 lagt frem en rapport om fremtidig rollefordeling innen IKT i Den norske kirke. KKD har varslet at det vil arbeides videre med temaet

og signaliserer en sterkere rolle for Kirkerådet i fremtiden.

ARBEIDSMILJØET

Opplysningsvesenets fond er en IA-bedrift med følgende to delmål:

1. Sykefraværet skal ikke overstige 4,5 prosent.
2. Fondet skal ha en aktiv livsfasepolitikk.

Ved ansettelse har Ovf i tillegg til formell kompetanse lagt vekt på erfaring.

Det er i samsvar med hovedavtalen innført ekstra feriedager for arbeidstakere over 62 år. Gjennomsnittsalder for ansatte var 46 år ved utgangen av 2008, mot 48 året før. Det legges til rette for redusert og fleksibel arbeidstid for ansatte som er i en omsorgssituasjon.

KKD har høsten 2008 reist spørsmål om hele eller deler av organisasjonen kan flyttes ut av Oslo. Saken har skapt betydelig uro i organisasjonen.

SYKEFRAVÆR

I 2008 var totalt sykefravær på 3,6 prosent mot 4,9 prosent året før. Av sykefraværet i 2008 var ca. 50 prosent langtids sykefravær (mer enn 16 dager). Det har ikke vært personskader eller ulykker. Det legges stor vekt på å forebygge arbeidsmiljørelatert sykefravær. Fondet har insitamentprogram for økt fysisk aktivitet blant medarbeiderne.

LIKESTILLING

I samsvar med bestemmelsene i fondets personalreglement og lønnspolitiske retningslinjer blir det lagt særlig vekt på likestilling ved rekruttering av nye ledere og saksbehandlere. Dersom det finnes kvalifiserte søkere av begge kjønn, innstilles alltid kvalifiserte kandidater av begge kjønn. I fondets lønnspolitiske retningslinjer er det videre slått fast at denne skal bidra til likelønn mellom kvinner og menn. Av ansatte i fondet er 50 prosent kvinner og 50 prosent menn. Kvinneandelen i ledelsen er 25 prosent. Det er bare marginale lønnsforskjeller mellom kvinner og menn. Fondets styre har fem faste medlemmer. Tre av disse er menn.

MILJØ

Ovf ønsker gjennom sin forvaltning og sine investeringer å bidra til mer bærekraftig utvikling og renere miljø. Følgende forhold har særlig betydning.

- Netto tilvekst i fondet skoger binder årlig 60 – 80 000 tonn CO₂ – tilsvarer utslipp fra 30 – 36 000 biler.
- Fondets andel av plantasjeskog i Mosambik binder anslagsvis årlig gjennomsnittlig 6 000 tonn CO₂ gjennom de neste 20 år – tilsvarer utslipp fra 3000 biler. Prosjektet vil dessuten bidra til reetablering av store arealer ødelagt skog. Deltakelse i et mindre plantasjeprojekt i Nicaragua bidrar også positivt til CO₂ binding og reskoging.
- Fondet deltar i Carbon Disclosure Project (CDP) et samarbeid mellom investorer som representerer 41 000 milliarder dollar i forvaltning. CDP arbeider med å øve press for å få ned CO₂ utslippene hos de selskapene CDP investerer i.
- Fondet har en lang rekke små vannkraftverk under planlegging. Fondets andel av kraften fra disse vil utgjøre ca. 124 GWh ny fornybar energi – som tilsvarer forbruket i ca. 6 200 eneboliger.



Marvin Wiseth
Styreleder



Bjørg Tysdal Moe
Nestleder



Jan Olav Aarflot
Styremedlem

- Ved rehabilitering av presteboliger og annet husvære foretas tilleggisolering og installasjon av mer energieffektive varmekilder.
- Fondet invester i virksomheter som produserer fornybar energi og forbedret miljøteknologi.
- Fondets kontor er lokalisert i kort gangavstand fra Oslo Sentralstasjon. Dette gir redusert behov for transport for ansatte og gjester.
- Fondet disponerer ikke parkeringsplasser for ansatte eller gjester. Dette bidrar til økt bruk av kollektive transportmidler.
- Fondet kjøper CO₂ kvoter for alle tjenestereiser med fly foretatt av ansatte.

HOVEDTREKK I REGNSKAPET

Samlede driftsinntekter ble i nærmere 199 millioner kroner i 2008. Inntektene fra drift (festetomter, forpaktning, jordleie, husleie og utmarksnæring) utgjorde 113 millioner kroner, mens de øvrige inntektene består av gevinster ved salg av eiendom. Inntektene er rundt 8 millioner kroner lavere enn i

foregående år.

Det er Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond som administrerer og forestår driften av verdiene som ligger i fondet. Kostnadene for Forvaltningsorganet blir bokført i fondets regnskap og utgjør sammen med øvrige forvaltningskostnader den totale kostnaden ved fondets drift. Forvaltningsorganets kostnader utgjorde 36,4 millioner kroner i 2008. Dette representerer en økning på rundt 3,5 millioner kroner sammenlignet med 2007.

Driftskostnadene, herunder inkludert kostnadene for Forvaltningsorganet, beløp seg til knapt 166 millioner kroner i 2008. Dette er rundt 15 millioner kroner mer enn i 2007. Utover det som er nevnt utgjøres disse kostnadene av vedlikehold på bygninger og anlegg, eiendomsdrift, produksjon av IKT-tjenester, tjenestekjøp og avskrivninger.

Driftsresultatet ble i underkant av 33 millioner kroner. Dette representerer en svekkelse på rundt 23 millioner kroner

sammenlignet med 2007 og kan i hovedsak forklares med økte kostnader og i særdeleshet for vedlikehold og drift av eiendommer.

Finanspostene bidro til et negativt bokført resultat med 172 millioner kroner. Dette medfører en forverring på om lag 330 millioner kroner sammenlignet med 2007.

Resultat før utbytte ble minus 140 millioner kroner i 2008 mot et positivt resultat på 214 millioner kroner i 2007.

UTBYTTE TIL KIRKELIGE FORMÅL

§ 2 i loven om Opplysningsvesenets fond fra 1996 sier at fondet skal komme Den norske kirke (Dnk) til gode. Utbyttet gis i ulike former, både rent finansielt og i form av at fondet holder boliger for prester i Dnk. Videre ytes tjenester av ulik art hvor mottaker ikke betaler i det omfang som ellers ville kunne forventes ut fra en markedsmessig betraktning.



Marit Arnstad
Styremedlem



Gunnar Mathisen
Styremedlem



Kari Anne Døli
Fast møtende varamedlem

Fondet brukte i 2008 i overkant av 148 millioner kroner på presteboligvirksomheten. Dette omfatter også kjøp av boliger. Verdien av såkalte naturalytelser er for 2008 beregnet til ca. 44 millioner kroner. Dette består av subsidieeffekter knyttet til husleie i fondets boliger, subsidieeffekter knyttet til lån på betingelser som er gunstigere enn markedsvilkår og at fondet yter IKT-tjenester uten at mottakerne betaler.

Finansielle ytelser til kirkelige formål beløp seg i 2008 til 63 millioner kroner. Dette kommer i tillegg til de ovenfor nevnte ytelsene. De finansielle ytelsene består av tilskudd til felleskirkelige formål, tilskudd til kommunale presteboliger og dessuten ytelser til middelalderkirker, medlemsregister i Dnk og demokratireform.

Total ytelse overfor Den norske kirke ble i 2008 rundt 256 millioner kroner.

Utover de betalte ytelser må det i tilknytning til regnskapet synliggjøres hvilke forpliktelser som fondet har knyttet til fremtidige utbetalinger. Disse forpliktelsene beløper seg til 59 millioner kroner pr. 31.12.2008. Av dette utgjør felleskirkelige tiltak 25,5 millioner kroner, middelalderkirker 5 millioner kroner og kommunale presteboliger 28,5 millioner kroner.

DISPONERING AV ÅRETS RESULTAT

Regelverket for fondet tilsier at gevinster ved salg av eiendom skal avsettes til kapitalfondet. Dette følger av § 5 i Lov om Opplysningsvesenets fond.

I 2008 ble det et underskudd på knapt 140 millioner kroner.

Styret har foreslått følgende disponering av resultatet for 2008:

TALL I TUSEN KRONER.

Årsresultat	- 139 726
Disponering av årsresultat til utbytte og egenkapital:	
Avsetning av gevinst salg av eiendom til kapitalfondet	85 471
Finansielt utbytte til kirkelige formål	63 073
Fra disposisjonsfondet	- 242 280
Bruk av bufferfondet	- 3 420
Bruk av kapitalfondet	- 42 570
Sum disponert og overført	- 139 726

FORVALTNINGSORGANETS REGNSKAP

Forvaltningsorganets regnskap er basert på et modifisert kontantprinsipp hvor det alt vesentlige av kostnadene bokføres når utbetaling finner sted. Det foretas avsetninger for arbeidsgiveravgift og feriepenge på tidspunktet for avslutning av regnskapet. Samlede kostnader ble i 2008 36,4 millioner kroner. Av dette utgjør lønn og personalrelaterte kostnader 28,5 millioner kroner, mens husleie og felleskostnader utgjør 3,5 millioner kroner.

FORTSATT DRIFT

I henhold til regnskapslovens krav bekrefter styret at grunnlaget for fortsatt drift er til stede. Årsregnskapet for 2008 er utarbeidet i samsvar med dette.

REVISJON

Riksrevisjonen reviderer regnskapene for Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond og Opplysningsvesenets fond. Resultatet av revisjonen legges frem i forbindelse med offentliggjøring av Dok. nr. 1. Vanligvis skjer dette i november. Styret har tidligere besluttet at virksomheten skal ha en internrevisjon, og Ernst & Young har ivarettatt denne rollen.

UTSIKTENE FREMOVER

Fra årskiftet har verdens aksjemarkeder i hovedsak beveget seg sidelengs på nivåer som ligger 5-10 år tilbake etter det dramatiske fallet i 2008. Ultimo april er verdensindeksen ned ca. tre prosent. De fleste markeder synes å være attraktivt priset tross for forventninger om betydelig fall i bedriftenes inntjening.

De underliggende problemer i den globale realøkonomien har forsterket seg. Ikke minst gjelder dette USA som fortsatt er verdens klart største økonomi. Der stiger arbeidsløsheten rekordraskt og boligprisene fortsetter å synke. Det er over hele verden satt inn massive økonomiske tiltakspakker fra myndigheter i et omfang det tidligere ikke er sett maken til. Sentralbankene har redusert styringsrenten til rekordlave nivåer. Til tross for tiltakene er det ventet negativ vekst globalt i 2009 med fallende industriproduksjon, redusert global handel, et høyt antall nedleggelse og konkurser med rekordhøy arbeidsledighet som resultat.

Mange bedrifter har stort behov for kreditt, ikke minst til refinansiering av eksisterende lån. Svak soliditet hos

bankene begrenser mulighetene til å tilfredsstille dette behovet.

Oljeprisen har de siste 8-9 måneder falt fra rekordhøye 147 USD fatet til nivåer rundt 50 USD fatet. Mens mange fryktet økende inflasjon for et år tilbake er det nå frykt for deflasjon i mange store økonomier.

Det er neppe tvil om at de massive tiltak som iverksettes vil gi positive effekter over tid. Hvor lang tid det vil ta for den globale økonomien igjen normaliseres er det imidlertid uenighet om. Anslagene varierer fra 1 – 3 år. Svært mye vil være avhengig av utviklingen i USA. For øyeblikket er den dyster.

Vi tror det blir et særdeles krevende aksjemarked i 2009 med begrensede muligheter til å ta ut vinster

av betydning. Også for eiendomsmarkedene vil året bli krevende. Fall i leienivåer og økende ledighet vil gi press på eiendomsverdiene. Lave rentenivåer vil virke dempende.

Fondets viktigste finansieringskilde for nye investeringer og oppgraderinger er salg av eiendom. Kreditt-tørke og lavere eiendomspriser spesielt på utviklingseiendom vil kunne begrense denne finansieringskilden.


For Ovf er finansporteføljen viktig for fondets inntjening. Denne vil åpenbart være usikker i 2009. Fondets øvrige inntekter i form av festeavgifter (ekskl. boligtomter), husleie og inntekter fra jordbrukseiendommer samt skog- og utmarker er mindre utsatt.

Det er imidlertid neppe tvil om at 2009 samlet sett kommer til å bli et særdeles krevende år for Ovf finansielt. Det er

iverktsatt tiltak for å redusere kostnader og stabilisere inntektssiden. Videre er det opprettet kredittfasilitet for å sikre likviditetsmessig handlefrihet i en vanskelig markedssituasjon.

Grovt regnet 70 – 75 prosent av fondets verdier er fast eiendom i Norge. Verdien på disse eiendommene antas bare i begrenset grad å være påvirket av den kraftige nedgangskonjunkturen.

Oslo, 28. april 2009



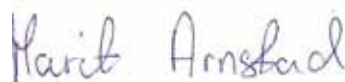
MARVIN WISETH
Styreleder




BJØRG TYSDAL MOE
Nestleder



JAN OLAV AARFLOT
Styremedlem



MARIT ARNSTAD
Styremedlem



GUNNAR MATHISEN
Styremedlem



EGIL K. SUNDBYE
Direktør

Innhold regnskap

Regnskapsprinsipper	41
Resultatregnskap	42
Balanse	43
Kontantstrøm	44
Note 1 - Gevinst og kostnader ved salg av eiendom	45
Note 2 - Driftsinntekt	45
Note 3 - Annen driftsinntekt	45
Note 4 - Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	46
Note 5 - Refusjon forvaltningsorganet for Ovf	46
Note 6 - Driftskostnad	46
Note 7 - Finansielt utbytte til kirkelige formål	47
Note 8 - Finansielle anleggsmidler	48
Note 9 - Kundefordringer	51
Note 10 - Andre fordringer	51
Note 11 - Kapitalfond	51
Note 12 - Disposisjonsfond	51
Note 13 - Skogfond	51
Note 14 - Annen avsetning for forpliktelser	51
Note 15 - Annen kortsiktig gjeld	52
Note 16 - Garantier og sikkerhetsstillelser	52
Note 17 - Valutasikring og effekt av denne	52
Note 18 - Beholdningsoversikt verdipapirer	53
Note 19 - Konsernmellomværende	57
Note 20 - Konsolidert regnskap for 2008	58
Note 21 - Bidrag fra forretningsområdene og bruk av midler til forvaltning og utbytte	59



Regnskapsprinsipper

Generelt: Opplysningsvesenets fond har sitt grunnlag i Grl. § 106. Fondet er et eget rettssubjekt som er regulert ved "Lov om opplysningsvesenets fond" av 7. juni 1996. Det er regjeringen (Kongen) som fastsetter vedtektene, oppnevner styret og gir instruks til styret. Styret skal påse at virksomheten drives i samsvar med selskapets formål og retningslinjer. Styret har ansvaret for en tilfredsstillende organisering og forvaltning av selskapet og skal bl.a. påse at registrering og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Opplysningsvesenets fond er et skattefritt rettssubjekt (statlig innretning eller fond), jf skatteloven § 2–30 første ledd bokstav b.

Årsregnskapet er avlagt i henhold til regnskapsloven av 1998. Regnskapet er utarbeidet etter norske regnskapsstandarder og i henhold til god regnskapskikk. Datterselskapene følger regnskapsloven. Det er ikke utarbeidet et fullstendig konsernregnskap da datterselskapene ikke anses å ha vesentlig betydning i forhold til å vurdere konsernets stilling og resultat, jfr. regnskapsloven § 3-8. Det er imidlertid utarbeidet egen note (note 20) som viser et konsolidert regnskap for 2008.

Regnskapet for Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond følger et modifisert kontantprinsipp, og fondet refunderer de kostnader som er bokført i forvaltningsorganets regnskap.

Inntekts- og kostnadsføring: Inntekter ved salg av eiendom bokføres på tidspunktet for inngåelse av kontrakt. Som driftsinntekt er klassifisert inntekter som ikke anses å være av midlertidig karakter og som er regulert i avtaler og kontrakter. Annen driftsinntekt omfatter inntekter av forbigående eller midlertidig art hvor det ikke foreligger et avtalemessig grunnlag for inntekten.

Periodiserings- og vurderingsprinsipper: Regnskapet bygger i samsvar med god regnskapskikk på transaksjons-, opptjenings-, sammenstillings- og kongruensprinsippene. Ved usikkerhet anvendes beste estimat.

Klassifisering av eiendeler og gjeld: Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler.

Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Tilsvarende regler er benyttet for klassifisering av langsiktig og kortsiktig gjeld.

Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler: Anleggsmidlene er i regnskapet oppført til anskaffelseskost med fradrag for planmessige avskrivninger. Avskrivningene er fordelt lineært over anleggsmidlenes forventede økonomiske levetid. Immaterielle eiendeler avskrives ikke. Det anses ikke å foreligge vesentlig risiko for verdifall for slike aktiva.

Fondet har inntil år 2001 ikke aktivert investeringer og påkostninger. Eiendommer ervervet før utløpet av 2000 er bokført samlet med kroner 1 000, da kostpris på eiendom ervervet helt tilbake til 1821 ikke har latt seg rekonstruere.

Omløpsmidler: Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Fordringer: Kundefordringer og andre fordringer er vurdert til pålydende etter fradrag av avsetninger til dekning av påregnelige tap. Konstaterte tap kostnadsføres.

Finansielle investeringer: Finansinvesteringer vurderes etter porteføljeprinsippet. Der en delportefølje har lavere verdi enn anskaffelseskost blir denne porteføljen ført til virkelig verdi og med reversering av virkelig verdi tilbake til anskaffelseskost dersom markedsutviklingen gir grunnlag for det. Opplysningsvesenets fond er en langsiktig investor. Dette innebærer etter god regnskapskikk at finansielle omløpsmidler vurderes til laveste verdi prinsipp, jf regnskapslovens § 5-2. Fondet har imidlertid også finansielle omløpsmidler som oppfyller kravene til handelsportefølje. Normalt føres derivater handlet i regulerte markeder og ETFer (Exchanges Traded Funds) som handelsportefølje. Handelsportefølje føres til virkelig verdi, jf regnskapslovens § 5-8. Anskaffelseskost ved kjøpstidspunktet er kjøpspris tillagt kurtasje, jf regnskapslovens § 5-4. Ved tilordning av anskaffelseskost etter regnskapslovens § 5-5 velges gjennomsnittlig anskaffelseskost. Rentebærende investeringer behandles etter "opptjent rente" prinsippet, dvs at både avtalt rente (kupong) og over/underkurs periodiseres. Børsnoterte verdipapirer og verdipapirfond

bokføres som omløpsmidler. Det samme gjelder utlån til kirkelige formål. Normalt bokføres også unoterte verdipapirer som omløpsmiddel. Obligasjoner hvor intensjonen er å holde de til forfall betraktes som finansielt anleggsmiddel, jf regnskapsloven § 5-3. Der det er mer enn rent kortsiktige endringer i rentebildet blir også anleggsobligasjoner nedskrevet til virkelig verdi. Normalt føres strategiske aksje og andre selskapsinvesteringer som anleggsmidler. Betingede fordringer bokføres til kroner 0.

Valuta: Beholdninger, fordringer og gjeld i utenlandsk valuta vurderes etter dagskursen pr 31.12. Valutatap og -gevinst føres under finansposter.

Valutasikring: Fondet legger til grunn en strategi med virkelig verdisikring av finansporteføljen som er i utenlandsk valuta. Fondet følger god regnskapskikk vedrørende føring av valutasikringen. Det foreligger ikke noen autorativ standard for føring av valutasikring. Imidlertid tilsier regnskapsteorien at IAS 39 kan anvendes som en veileder for føringen, dog med de tilspasninger som god regnskapskikk tilsier. Valutaderivatene vurderes som pengeposter, jf regnskapsloven § 5-9, til virkelig verdi (dagskurs) på balansedagen. For sikringsobjekter som føres etter laveste verdis prinsipp skilles valutaelementet ut fra endring i virkelig verdi. Valutaelementet føres da over resultat og i balansen mot verdipapiret. Gevinst og tap på henholdsvis sikringsobjektet og sikringsinstrumentet resultatføres i samme periode, jf regnskapsloven § 4-1 nr 5.

Disponering og utbytte: Utbytte til kirkelige formål fremkommer i regnskapet som finansielt utbytte utbetalt i regnskapsåret. Normalt vil det foretas avsetning i regnskapet for tilskudd til kirkelige formål som skal disponeres i året etter at det er opptjent. På bakgrunn av underskudd i 2008 er det ikke satt av for utbetalinger i 2009.

Kontantstrømoppstilling: I oppstillingen er kun bankinnskudd og lignende definert som kontanter.

Fondet har ingen ansatte.

Riksrevisjonen er revisor. Det utbetales ikke revisjonshonorar.

Resultatregnskap

TALL I 1000 KRONER	NOTE	2008	2007	2006
Gevinst ved salg av eiendom	1	85 471	98 183	192 454
Driftsinntekt	2	107 522	98 614	79 435
Annen driftsinntekt	3	5 519	9 957	8 483
Sum inntekter		198 512	206 754	280 372
Avskrivning varige driftsmidler	4	-13 128	-11 409	-9 555
Refusjon Forvaltningsorganet	5	-36 446	-32 865	-29 983
Driftskostnad	6	-116 336	-106 365	-101 163
Sum driftskostnader		-165 910	-150 639	-140 701
Driftsresultat		32 602	56 115	139 671
Driftsresultat ekskl. gevinst ved salg av eiendom		-52 869	-42 068	-52 784
Renteinntekt		23 492	19 448	16 759
Finansinntekter og utbytte verdipapirer		81 791	67 043	51 954
Gevinster og tap verdipapirer		-173 069	59 248	114 701
Nedskrivning/reversering nedskrivning		-208 102	0	9 348
Annen rentekostnad		-25	-18	-80
Annen finansinntekt/-kostnad		103 586	12 293	-3 428
Netto finansinntekter		-172 328	158 014	189 255
Årsresultat	20	-139 726	214 129	328 926
DISPONERING AV ÅRSRESULTAT TIL UTBYTTE OG EGENKAPITAL:				
Avsetning av gevinst salg eiendom til kapitalfondet	1, 11	85 471	98 183	192 454
Finansielt utbytte til kirkelige formål	7	63 073	44 825	37 697
Til/fra disposisjonsfondet	12	-242 280	71 121	98 775
Bruk av bufferfondet		-3 420		
Bruk av kapitalfondet	1,11	-42 570		0
Sum disponert og overført		-139 726	214 129	328 926

Balanse

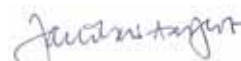
TALL I 1000 KRONER	NOTE	2008	2007	2006
ANLEGGSMIDLER				
Immaterielle eiendeler				
Melkekvoter	4	396	356	356
Varige driftsmidler				
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4	407 506	318 728	257 740
Maskiner og inventar	4	744	842	905
IT-utstyr	4	5 455	6 410	8 873
Sum varige driftsmidler		413 705	325 980	267 519
Finansielle anleggsmidler				
Investering i datterselskap	8	132 039	89 448	86 748
Lån til datterselskap	8,19	10 000	33 957	33 957
Anleggsobligasjoner og selskapsandeler	8	187 159	143 877	101 429
Verdiregulering finansielle anleggsmidler	8	- 46 576		
Utlån til kirkelige formål		107 625	103 560	121 424
Sum finansielle anleggsmidler		390 247	370 842	343 558
Sum anleggsmidler		804 348	697 178	611 433
OMLØPSMIDLER				
Fordringer				
Kundefordringer	9	37 356	35 851	16 426
Mellomværende datterselskap	19	1 948	2 344	5 394
Andre fordringer	10	17 072	11 793	31 893
Sum fordringer		56 376	49 988	53 713


TALL I 1000 KRONER	NOTE	2008	2007	2006
Investeringer				
Aksjer	18	347 536	420 033	363 413
Eiendomsandeler	18	454 841	404 603	286 897
Obligasjoner	18	197 639	408 171	418 922
Andre finansielle instrumenter	18	193 367	221 640	234 671
Verdiregulering finansielle omløpsmidler	18	-162 866	-1 339	-1 339
Verdiregulering urealiserte valutaposter	18	116 836		
Sum investeringer		1 147 353	1 453 107	1 302 565
Kontanter og kontantekvivalenter				
Bankinnskudd		36 525	30 990	90 207
Sum omløpsmidler		1 240 254	1 534 085	1 446 485
Sum eiendeler		2 044 602	2 231 263	2 057 918
EGENKAPITAL				
Kapitalfond	11	1 992 178	1 945 954	1 847 771
Bufferfond		0	3 420	3 420
Disposisjonsfond	12	0	242 280	171 159
Sum Egenkapital		1 992 178	2 191 653	2 022 349
AVSETNING FOR FORPLIKTELSE				
Skogfond	13	4 819	5 906	3 613
KORTSIKTIG GJELD				
Leverandørgjeld		26 747	17 592	16 658
Skyldig offentlige avgifter		-1 429	1 586	2 021
Annen avsetning for forpliktelser	14	4 092	8 670	12 005
Annen kortsiktig gjeld	15	18 195	5 855	1 271
Sum kortsiktig gjeld		47 605	33 703	31 956
Sum gjeld og forpliktelser		52 424	39 609	35 569
Sum gjeld og egenkapital		2 044 602	2 231 262	2 057 918

Oslo, 28. april 2009


Marvin Wiseth
Styreleder


Bjørn Tysdal Moe
Nestleder


Jan Olav Aarflot
Styremedlem


Gunnar Mathisen
Styremedlem


Marit Arnstad
Styremedlem


Egil K. Sundbye
Direktør

Kontantstrøm

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Arsresultat	-139 726	214 129	328 926
Salg av eiendom	-85 471	-98 834	-193 507
Avskrivninger og nedskrivninger	13 128	11 409	9 555
Endring i driftsmessige eiendeler, gjeld og fordringer	6 427	7 767	-11 077
Nedskrivning/reversering nedskrivning andre fin. omløpsmidler	208 102	0	-9 348
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	2 461	134 471	124 549
Kjøp av varige driftsmidler	-100 892	-69 870	-26 284
Salg av eiendom	85 471	98 834	193 507
Netto finansielle investeringer	198 405	-177 827	-221 105
Verdiregulering urealiserte valutaeffekter	-116 836		
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	66 148	-148 863	-53 882
Tilskudd til middelalderkirker	-1 172	0	0
Finansielt utbytte til kirkelige formål	-61 901	-44 825	-37 697
Kontantstrøm fra finansielle aktiviteter	-63 073	-44 825	-37 697
Netto likviditetsendring	5 535	-59 218	32 970
Kontanter 1. januar	30 990	90 207	57 238
Kontanter 31. desember	36 525	30 990	90 207

Noter

NOTE 1 - GEVINST OG KOSTNADER VED SALG AV EIENDOM

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Jordbruk	6 551	3 549	13 668
Tomter	64 513	74 210	122 739
Skog	243	4 749	20 616
Eiendomsutvikling	2 766	11 134	20 118
Forretningsbygg	0	0	10 197
Presteboliger	14 265	5 191	6 169
Salgsutgifter	-2 866	-651	-1 053
Sum gevinst ved salg av eiendommer, til kapitalfondet	85 471	98 183	192 454

NOTE 2 - DRIFTSINNTEKT

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Husleie	16 115	15 387	15 781
Tomtefeste	58 749	51 363	37 003
Forpaktning	3 725	4 095	3 741
Jordleie	2 505	3 491	3 074
Skogsdrift	21 021	18 285	15 986
Utmarksnæring	2 692	2 461	2 291
Grus og mineraler	2 714	3 531	1 558
Sum driftsinntekt	107 522	98 614	79 435

NOTE 3 - ANNEN DRIFTSINNTEKT

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Administrasjonsvederlag	2 635	4 464	4 762
Leieinntekter	1 326	1 955	1 297
Vassdragserstatninger	698	701	722
Driftsinntekt IKT	780	2 220	1 702
Andre inntekter	80	617	0
Sum annen driftsinntekt	5 519	9 957	8 483

NOTE 4 - IMMATERIELLE EIENDELER OG VARIGE DRIFTSMIDLER

TALL I 1000 KRONER	IMMATERIELLE EIENDELER				VARIGE DRIFTSMIDLER			Sum imm.eiendeler og varige driftsmidler
	Melkekvoter	Presteboliger	Bygninger Anlegg	Jord, skog, festetomter	Eiendomsutvikling	IKT	Maskiner, inventar	
Anskaffelseskost 01.01.2008	381	239 052	51 934	46 132	1 979	16 976	984	357 438
Tilgang i år	39	90 883	13 826	-521	5 056	4 161	0	113 444
Avgang i år	0	-5 118	-312	0	0	0	0	-5 430
Anskaffelseskost 31.12.2008	421	324 817	65 448	45 611	7 035	21 137	984	465 453
Akkumulerte avskrivninger	-25	-20 559	-8 615	0	0	-15 681	-240	-45 120
Akkumulerte nedskrivninger	0	-6 232	0	0	0	0	0	-6 232
Bokført verdi 31.12.2008	396	298 026	56 833	45 611	7 035	5 456	744	414 101
Årets avskrivning	0	-5 722	-2 191	0	0	-5 116	-98	-13 128
Avskrivningssats	0 %	2 %	4 %	0 %	0 %	33 %	10 %	

NOTE 5 - REFUSJON FORVALTNINGSORGANET FOR OPPLYSNINGSVESENETS FOND

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Virksomhetsområde			
Presteboliger	6 903	5 933	5 141
Jordbruk	3 565	2 814	2 574
Skog og utmark	623	681	704
Eiendom og festetomter	4 917	3 881	3 597
Eiendomsutvikling	2 577	1 593	1 536
IKT	2 437	1 742	1 636
Generell administrasjon	14 236	15 436	13 995
Finans	1 188	783	800
Sum refusjon	36 446	32 865	29 983

NOTE 6 - DRIFTSKOSTNAD

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Vedlikehold av bygninger	38 944	25 939	26 524
Honorar tjenesteleverandører	36 291	36 179	32 683
Drift av eiendommer	24 308	22 698	21 195
Annen driftskostnad	16 793	21 549	20 761
Sum driftskostnad	116 336	106 365	101 163

NOTE 7 - FINANSIELT UTBYTTE TIL KIRKELIGE FORMÅL

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Trosopplæring	1 168	1 486	1 922
Diakoni	2 048	2 184	2 624
Ung i kirken	2 180	2 466	3 119
Gudstjenesteliv	2 318	2 677	2 530
Søsterkirker	2 108	1 922	2 061
Samisk kirkeliv	668	786	581
Andre fellestiltak	5 952	4 260	5 153
Kapellprosjekt	525	500	500
Økumeniske organisasjoner	4 167	4 523	4 647
Samarbeidsråd for menighet og misjon i bispedømmene	1 036	1 100	1 100
Administrasjon i Kirkerådet	2 431	2 922	2 070
Tilskudd direkte fra Ovf	-	175	-
Sum tilskudd felleskirkelige tiltak	24 601	25 001	26 307
Nytt medlemsregister Kirkerådet	8 000	1 300	0
Tilskudd til demokratireform	1 125	-	-
Tilskudd til middelalderkirker	1 173	-	-
Sum andre tilskudd	10 298	1 300	-
Sum tilskudd til kirkelige formål	34 899	26 301	26 307
Tilskudd til kommunale presteboliger	44 382	35 181	28 277
Husleieinntekt kommunale presteboliger	-16 208	-16 657	-16 887
Netto tilskudd kommunale presteboliger	28 174	18 524	11 390
Sum finansielt utbytte	63 073	44 825	37 697

NOTE 8 - FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER

TALL I 1000 KRONER	Kontorsted	Eierandel %	Andel resultat 2008	Andel EK 31.12.08
Selskap				
Clemens Kraft KS	Oslo	90	-4 086	1 369
Clemens Kraft AS	Oslo	100	30	1 009
Clemens Eiendom KS	Oslo	90	-1 685	30 524
Ovf Eiendom AS	Oslo	100	249	6 207
Rådhusgaten 1-3 KS	Oslo	86	-2 584	24 503
Rådhusgaten 1-3 AS	Oslo	91	25	9 968
Sum investeringer i datterselskap			-8 051	73 581

Datterselskapene er utelatt fra konsolideringen. Datterselskaper anses ikke å ha betydning for vurderingen av fondets stilling og resultat, jf. Regnskapsloven § 3-8.

TALL I 1000 KRONER	Kontorsted	Eierandel %	Verdi eierandel	Resultat 2008	Egenkapital 31.12.08
Selskap					
Clemens Kraft KS	Oslo	90	9 000	-4 540	1 521
Clemens Kraft AS	Oslo	100	1 020	30	1 009
Clemens Eiendom KS	Oslo	90	30 600	-1 872	33 916
Ovf Eiendom AS	Oslo	100	6 020	249	6 207
Rådhusgaten 1-3 KS	Oslo	86	74 647	-3 005	28 492
Rådhusgaten 1-3 AS	Oslo	91	10 752	28	10 954
Sum investeringer i datterselskap			132 039	-9 110	82 099
Lån til datterselskap					
Clemens Eiendom KS, ansvarlig lån		90	10 000		

NOTE 8 - FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER (fortsettelse)

TALL I 1000 KRONER	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert gevinst	Påløpte renter	Markedsverdi med renter
Anleggsobligasjoner					
Bjørvika Kontorbygg I AS	1 620 000	1 620 000	0	47 319	1 667 319
DnB NOR Bank 05/09 Fixed	3 379 250	3 487 400	108 150	31 327	3 518 727
DnB NOR 07/09 5,65 Fix	6 016 800	6 155 400	138 600	104 022	6 259 422
DnB NOR Verden Alpha Gulv 2007/2010	10 000 000	9 675 000	-325 000	0	9 675 000
DnB NOR Kreditvekst 2007/10 (nullkupong)	3 000 000	2 792 700	-207 300	0	2 792 700
DOF Subsea ASA FRN 09032011	8 000 000	7 040 000	-960 000	30 116	7 070 116
Elkem 03/10 Fixed	3 519 250	3 563 000	43 750	53 576	3 616 576
Finarca Norfund flrt	3 259 500	3 502 850	243 350	901	3 503 751
Forus Kontorbygg lån	1 575 000	1 575 000	0	56 937	1 631 937
Hansa Property Group ASA 07/10 FRN	5 000 000	2 750 000	-2 250 000	60 871	2 810 871
Kommunalbanken 00/10 fixed	2 055 600	2 078 400	22 800	40 903	2 119 303
DnB NOR Kreditkupong 07-14	10 000 000	7 780 000	-2 220 000	425 205	8 205 205
Lagårdsveien Holding AS obl	3 500 000	3 500 000	0	49 925	3 549 925
BSA Lange kontrakter lån 07/17 7,5%	6 771 000	7 154 152	383 152	361 738	7 515 890
BSA Lange kontrakter pant 07/17 7,5%	4 000 000	4 213 632	213 632	216 986	4 430 618
Logistikkbygg I AS	1 541 500	1 541 500	0	44 442	1 585 942
Sparebanken Møre 04/09 Fixed	4 930 500	4 997 500	67 000	185 548	5 183 048
Obligasjonsforetaket 5	10 000 000	2 500 000	-7 500 000	16 890	2 516 890
Obligasjonsforetaket 4 22/06/2016	15 000 000	5 250 000	-9 750 000	418 192	5 668 192
PA Resources AB 08/09 FRN	3 001 250	3 000 000	-1 250	83 841	3 083 841
Risløkka Eiendom AS	1 125 000	1 125 000	0	35 456	1 160 456
Sparebanken Rogaland 04/09 fixed	3 390 800	3 495 100	104 300	15 256	3 510 356
Sparebankenes Kreditselskap 98/09 Fixed	6 030 000	6 040 800	10 800	45 370	6 086 170
Seadrill Ltd FRN 365 3009	1 000 000	955 000	-45 000	278	955 278
Ski Eiendomsinvst AS	900 000	900 000	0	16 613	916 613
Sevan Drilling AS	2 985 000	1 950 000	-1 035 000	17 233	1 967 233
Sparebanken Sør 04/09 fixed	2 920 500	3 003 000	82 500	19 155	3 022 155
Sparebanken Sør 03/09 Fixed	2 503 500	2 518 000	14 500	78 260	2 596 260
Sparebanken Nord Norge 07/09 5,87 Fix	3 012 600	3 042 300	29 700	45 352	3 087 652
Storebrand Bank 06/09 3,7 Fix	3 912 400	3 990 800	78 400	115 967	4 106 767
Diaconia FRIF Bolivia	1 043 580	1 401 140	357 560	24 253	1 425 393
Small Business Development Fund Georgia (Kolibri)	1 077 640	1 401 140	323 500	278	1 401 418

NOTE 8 - FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER (FORTSETTELSE)

	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert gevinst	Påløpte renter	Markedsverdi med renter
Anleggsobligasjoner (forts.)					
Norwegian Microcredit LLC, Aserbajdsjan	1 090 920	1 401 140	310 220	278	1 401 418
PRISMA Microfinanzas Peru	1 090 920	1 401 140	310 220	326	1 401 466
Sinapi Aba Trust Ghana	1 026 260	1 401 140	374 880	17 466	1 418 606
Norfund -LAAD	4 492 851	4 669 965	177 114	81 815	4 751 780
Obligasjonsforetaket 3 6,10% 20/09/15	29 343 000	3 000 000	-26 343 000	511 397	3 511 397
Sparebanken Nord-Norge 2006/20013	10 000 000	6 605 000	-3 395 000	36 947	6 641 947
Ansvarlig lån Røysheim	1 428 825	1 428 825	0	0	1 428 825
Cecon AS 07/12 11% USD	1 924 604	560 456	-1 364 148	48 138	608 594
Sum anleggsobligasjoner ekskl. verdiregulering	186 468 050	134 466 480	-52 001 570	3 338 577	137 805 057
Verdiregulering anleggsobligasjoner	-46 575 775				
Sum anleggsobligasjoner inkl. verdiregulering	139 892 275	134 466 480	-52 001 570	3 338 577	137 805 057
Selskapsandeler LIGOS AS/KS	691 329	691 329	0	0	691 329
Sum anleggsobligasjoner og selskapsandeler	140 583 604	135 157 809	-52 001 570	3 338 577	138 496 386

NOTE 9 - KUNDEFORDRINGER

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Kundefordringer	41 477	40 060	20 635
Avsetning tap på kundefordringer	-4 121	-4 209	-4 209
Sum	37 356	35 851	16 426

Tap på kundefordringer er klassifisert som annen driftskostnad i resultatregnskapet.

NOTE 10 - ANDRE FORDRINGER

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Påløpt festeavgift	0	0	2 332
Påløpt rente	5 356	3 749	3 606
Kortsiktige fordringer forvaltere	5 520	760	1 164
Øvrige fordringer	6 196	7 284	24 792
Sum andre fordringer	17 072	11 793	31 893

Alle fordringer har forfall innen 31. desember 2009.

NOTE 11 - KAPITALFOND

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Kapitalfond pr. 01.01	1 945 954	1 847 771	1 655 317
Tillagt netto gevinster salg av eiendom	85 471	98 183	192 454
Inndekning av udekket tap	-39 247		
Kapitalfond pr. 31.12	1 992 178	1 945 954	1 847 771

NOTE 12 - DISPOSISJONSFOND

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Disposisjonsfond pr. 01.01	242 280	171 159	72 384
Inntektsføring tidligere avsatt	-242 280	-25 500	
Avsatt kirkelige tilskudd	0	25 500	25 500
Tillagt fondet	0	71 121	73 275
Disposisjonsfond pr. 31.12	0	242 280	171 159

NOTE 13 - SKOGFOND

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Skogfond pr. 01.01	5 906	3 613	1 438
Netto endring	-1 087	2 293	2 175
Skogfond pr. 31.12	4 819	5 906	3 613

NOTE 14 - ANNEN AVSETNING FOR FORPLIKTELSER

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Forpliktelse tjenesteleverandører	2 033	2 481	2 650
Andre påløpte driftskostnader	2 059	6 189	9 355
Sum avsetninger	4 092	8 670	12 005

Fondet har forpliktelser på 59 millioner kroner som forfaller i 2009. Forpliktelsene består av 25,5 millioner kroner til felleskirkelige tiltak, 28,5 millioner kroner til kommunale presteboliger og 5 millioner kroner til middelalderkirker.

NOTE 15 - ANNEN KORTSIKTIG GJELD

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Kortsiktig gjeld finansforvaltning	64	192	530
Gjeld finansforvaltere	18 131	5 663	742
Sum annen kortsiktig gjeld	18 195	5 855	1 271

NOTE 16 - GARANTIER OG SIKKERHETSSTILLELSER

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Garantier med pant til datterselskaper	34 000	34 000	99 000
Uinnkalt lån datterselskaper	20 000	-	-
Uinnkalt kommandittkapital m.v. datterselskaper	32 672	49 000	52 000
Uinnkalt kommandittkapital m.v. andre selskaper	106 418	190 838	149 816
Sum garantier og andre forpliktelser	193 090	273 838	300 816

NOTE 17 - VALUTASIKRING OG EFFEKT AV DENNE

TALL I MILL. KRONER	Markedsverdi eiendeler	Markedsverdi derivater	Netto valuta- eksponering
Sveitsiske Franc	-5,31	-4,65	-9,96
Japanske Yen	3,86	-1,11	2,75
Euro	182,50	-180,53	1,97
Britiske Pund	0,00	-2,02	-2,02
Svenske Kroner	34,54	-27,22	7,32
Amerikanske Dollar	333,85	-107,78	226,07
Hong Kong Dollar	0,00	-0,09	-0,09
Sum utenlandsk valuta	549,44	-323,40	226,04
Valutasikringsgrad		59 %	

NOTE 18 - BEHOLDNINGSOVERSIKT VERDIPAPIRER

TALL I KRONER	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert	Påløpt rente
NORSKE AKSJER				
Aksjefond				
Banco Norge	9 866 953	10 241 138	374 184	
Storebrand Aksje Innland	15 000 000	15 558 986	558 986	
Diverse				
Verdane IV TWIN	3 341 956	2 514 619	-827 337	
Kirkelig Kulturverksted AS	3 000 001	3 000 001	0	
Kolibri Kapital ASA B-aksjer	2 909 860	4 062 569	1 152 709	
Energi				
Aceryg S.A (NO)	411 882	325 650	-86 232	
Norsk Hydro ASA	1 038 893	772 840	-266 053	
Petroleum Geo Services ASA	591 705	259 357	-332 348	
Prosafte Production Public Limited	512 380	165 770	-346 610	
Prosafte SE	454 075	391 820	-62 255	
SeaDrill LTD. (NO)	981 968	778 067	-203 901	
Solstad Offshore ASA	328 751	315 900	-12 851	
StatoilHydro ASA	887 855	901 974	14 119	
TGS Nopec Geophysical Compay ASA	202 668	163 548	-39 120	
Fjellkraft AS	6 813 500	4 383 312	-2 430 188	
FO Sector Speculare	4 908 600	4 103 396	-805 204	
Sjøfossen Energi AS C-aksjer	1 000	257 856	256 856	
Finansielle tjenester				
Sparebanken Midt -Norge	720 878	431 769	-289 109	
Sparebank 1 SR bank	726 621	460 688	-265 933	
Cultura Sparebank	250 000	250 000	0	
Storebrand ASA Ord.	1 061 596	1 006 675	-54 921	
DnB Nor ASA	4 183 133	1 767 150	-2 415 983	
Verdibanken ASA	6 900 810	4 392 286	-2 508 524	

TALL I KRONER	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert	Påløpt rente
Forsyningsselskaper				
Hafslund ASA B-aksjer	2 146 307	1 379 700	-766 607	
Helsevern				
PCI Biotech Holding ASA	0	11 440	11 440	
PhotoCure ASA	521 722	228 624	-293 098	
Industri				
Norwegian Air Shuttle ASA	1 565 729	887 002	-678 727	
Veidekke ASA	366 516	408 536	42 020	
Yara International ASA	1 774 047	1 695 750	-78 297	
Informasjonsteknologi				
EDB Business Partner ASA	1 514 860	432 820	-1 082 040	
Atea ASA	540 855	236 052	-304 803	
Konsumentvarer				
Marine Harvest ASA	126 467	26 787	-99 680	
Orkla ASA (ordinære)	2 147 300	1 501 895	-645 405	
Schibsted ASA	2 208 756	630 219	-1 578 537	
Lighthouse Caledonia ASA	2 423	1 377	-1 046	
Media				
Mediehuset Vårt Land AS	4 999 940	4 090 405	-909 535	
Strek Media AS	250 000	254 429	4 429	
Offshore				
Siem Offshore Inc	1 029 357	565 800	-463 557	
Subsea 7 Inc	303 886	129 600	-174 286	
Pareto World Wide Offshore AS	12 067 827	11 086 929	-980 898	

TALL I KRONER	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert	Påløpt rente
Private Equity				
Cubera Secondary KS	8 105 552	8 088 409	-17 143	
FO Distressed 2008 IS	1 287 000	1 237 500	-49 500	
FO Nordic Private Equity 2007 IS	3 640 000	3 682 000	42 000	
Verdane Private Equity ASA	263 896	3 413 788	3 149 892	
NorTeak AS	2 000 000	3 750 000	1 750 000	
Shipping og transport				
Pareto World Wide Shipping	5 099 904	4 777 136	-322 768	
Atlantis Navigation AS	5 000 000	5 000 000	0	
Westfal-Larsen Chemical Carriers I Investor KS	5 100 000	5 100 000	0	
Teknologi og vekst				
Tandberg ASA	1 409 804	1 164 930	-244 874	
Telenor ASA	3 346 799	2 403 896	-942 903	
Sum norske aksjer	131 914 029	118 690 395	13 223 63	
UTENLANDSKE AKSJER				
Aksjefond				
Mango Capital Fund	7 954 700	9 723 500	1 768 800	
CSS Glb Tactical Asset Allocation	5 412 800	6 292 026	879 226	
Bank Investment Sicav Global Emerging Markets SRI	8 448 580	5 619 265	-2 829 315	
Bank Invest New Emerging marked sicav	8 110 686	3 959 785	-4 150 901	
JP Morgan Funds JF India Funds USD A	6 383 200	4 232 520	-2 150 680	
Morgan Stanley Galaxy Frontier Emerging Markets Fu	10 262 600	7 083 734	-3 178 866	

TALL I KRONER	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert	Påløpt rente
Skagen Kon-Tiki	32 535 054	37 912 152	5 377 098	
Nordea Stabile Aksjer Global Etisk	20 000 000	20 850 385	850 385	
Private Equity				
Zeus Private Equity 2 ICC LTD	4 731 216	5 184 638	453 422	
CS Opportunity Partners India	4 419 475	5 254 275	834 800	
CS Select Partners	4 441 878	6 016 329	1 574 451	
Parin PCC CS Opportunity Partners India (holding)	0	0	0	
Morgan Stanley Private Equity Asia	7 453 974	8 512 101	1 058 127	
Sector Speculare (Private Equity) Class A USD sh	5 232 300	6 125 084	892 784	
FO Global Infrastruktur (IS) Formuesforv	5 337 600	5 228 180	-109 420	
FO Opportunistic Global Strategies IS	2 020 000	1 706 207	-313 793	
Storebrand International Private Equity Fund VI	7 501 050	6 936 119	-564 931	
Verdane Venture V B KS	1 435 116	3 967 410	2 532 294	
Verdane Capital VI KS	11 427 554	4 458 050	-6 969 504	
Nordea Private Equity II Global Fund of Funds KS	21 017 097	23 964 820	2 947 723	
Carlyle Europe Partners III	2 520 262	2 955 944	435 682	
Shipping				
Oceanlink Offshore III DIS	1 283 152	3 993 249	2 710 097	
LPG Carrier I DIS/AS	1 360 832	1 523 740	162 908	
Farmasi				
NeoMed Innovation IV LP	4 694 904	4 851 873	156 969	

TALL I KRONER	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert	Påløpt rente
Råvarer				
Global Solidarity Forrest Fund AB	7 593 215	29 732 197	22 138 982	
FMK Råvarer (Diversified Commodities Fund)	15 575 000	16 179 055	604 055	
Global Solidarity Fund International AB	8 470 000	12 589 720	4 119 720	
Sum utenlandske aksjer	215 622 245	244 852 358	29 230 113	
Sum aksjer	347 536 274	363 542 753	16 006 478	

EIENDOMSANDELER

Eiendom Norge

Hansa Property Group ASA	17 815 700	2 231 140	-15 584 560	
Bjørvika Kontorbygg I AS	16 228 826	12 725 355	-3 503 471	
Brynsalleen 6 KS	5 550 000	6 750 000	1 200 000	
Pareto Fornebu Eiendom Holding IS/AS	7 020 000	4 131 090	-2 888 910	
Forus Kontorbygg AS	4 050 000	1 073 966	-2 976 034	
Industrifinans Røysheim	2 538 144	3 990 196	1 452 052	
Kjeller Vest KS	1 190 000	1 665 888	475 888	
Kristoffer Aamodtsgate 9 KS	9 700 000	15 000 000	5 300 000	
Pareto Lagårdsveien Holding AS	7 527 890	9 150 000	1 622 110	
BSA Lange kontrakter AS	17 000 160	14 745 500	-2 254 660	
Myren Eiendomsinvest as	5 226 750	5 144 940	-81 810	
Norwegian Property ASA	117 298 700	20 294 707	-97 003 993	
Pareto Handelseiendom II	7 040 000	2 415 864	-4 624 136	
Risløkka Eiendom AS	3 517 500	5 161 995	1 644 495	
Sinsenveien 45-49 KS	5 610 000	6 124 275	514 275	
Ski Eiendomsinvest AS	1 800 000	1 662 410	-137 590	
BSA Berlin AS	31 772 120	33 011 580	1 239 460	
BSA Development AS	3 600 000	3 600 000	0	
Hyllinge Invest AS	1 806 000	7 305 264	5 499 264	

TALL I KRONER	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert	Påløpt rente
Logistikkbygg I AS	3 650 000	11 699 850	8 049 850	
Northern Logistic Property	11 903 230	2 359 100	-9 544 130	
Nordisk Eiendomsinvest AS	4 040 000	4 000 000	-40 000	
Nordisk Realkapital - Logistikkbygg III IS (Formue)	3 372 390	3 244 218	-128 172	
Pre Eiendomsinvest Tyskland AS	27 000 000	26 470 000	-530 000	

Eiendom utland

Morgan Stanley Eurozone Office Fund D1	24 956 483	34 071 144	9 114 661	
Morgan Stanley Eurozone Office Fund E2	16 676 784	20 440 801	3 764 017	
Thames River Property Growth & Income Fund LTD	32 521 100	33 834 991	1 313 891	
DE Residential Co-Invest AS	3 030 000	3 000 000	-30 000	
Grønn Handelsinvest I AS	1 971 768	1 971 768	0	
Prime Office Germany	25 000 000	25 000 000	0	
Realkapital European Opportunity AS	18 701 416	13 550 010	-5 151 406	
CS Globale Private Real Estate	15 725 789	18 214 820	2 489 031	
Sum eiendomsandeler	454 840 750	354 040 872	-100 799 878	

OBLIGASJONER

Norske obligasjoner

Ansvarlig lån

Verdibanken ASA 05/15	1 500 000	1 413 450	-86 550	28 115
Pareto Handelseiendom II Ansvarlig lån	2 640 000	2 640 000	0	0
Marine Harvest ASA	3 826 666	1 722 000	-2 104 666	77 837

TALL I KRONER	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert	Påløpt rente
Finansobligasjoner				
Bolig- og næringskreditt ASA 99/09 5,8%	4 006 400	4 023 200	16 800	8 899
Nordea Bank FI 06/09 0%				
Alternative råvarer	10 000 000	9 691 320	-308 680	0
Obligasjonsfond				
Alfred Berg Høyrente	43 803 228	37 022 184	-6 781 044	0
Pluss Likviditet II	2 125 025	2 241 910	116 885	0
Nordea Likviditet III	1 170 848	1 146 280	-24 568	0
Skagen Høyrente Institusjon	3 002 073	3 021 378	19 305	0
Indeks obligasjon				
Bolig og Næringsbanken ASA 07/12 Index	5 025 000	4 371 500	-653 500	0
Obligasjoner				
Fairstar Heavy Transport NV 08/09 FRN Call	1 000 000	850 000	-150 000	28 330
Verdane Venture IV Twin AS	253 175	253 175	0	0
Sparebanken Møre 05/FRN Call Capital Cont. Sec	4 641 140	3 487 000	-1 154 140	92 950
Oceanteam Power & Umbilical ASA 07/10 FRN	4 825 000	3 250 000	-1 575 000	15 094
Petrolia Drilling ASA 08/12 Fixed	1 500 000	525 000	-975 000	5 000
Storebrand Livsforsikring AS 08/99 FRN Call Subord	10 000 000	8 150 000	-1 850 000	4 178
Sparebanken Vest 28/10/2009	3 874 800	3 994 400	119 600	25 600
Gs 4 Y Quanto Nok Certificates 11/12	10 679 291	10 630 000	-49 291	0
J.P Morgan International 08/13 (agriculture)	6 851 250	6 118 200	-733 050	0
Sum norske obligasjoner	120 723 896	104 550 997	-16 172 899	286 003

TALL I KRONER	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert	Påløpt rente
Utenlandske obligasjoner				
Obligasjonsfond				
Bank Invest SRI Global Emerging Markeds Debt	16 355 893	14 495 778	-1 860 115	0
BI Global Investmet Grade Debt SRI	2 238	2 358	120	0
Storebrand Global Fixed Inc & FX	10 000 000	11 345 792	1 345 792	0
Nordic Microcap	4 429 500	4 565 990	136 490	0
Fortis L Fund Sicav Bond Convertible Asia Classic	3 961 499	3 237 114	-724 385	0
European Clean Energy Fund	6 580 771	7 879 535	1 298 764	0
CRYSTAL FUND II	12 288 976	6 228 628	-6 060 348	0
Crystal Opportunities Fund Offshore PTG SHS	4 856 144	6 844 270	1 988 126	0
Solidus Investment Fund	5 906 925	7 005 700	1 098 775	0
Tetragon Credit Income Fund Ltd	12 533 656	16 038 173	3 504 517	0
Sum utenlandske obligasjoner	76 915 602	77 643 338	727 736	0
Sum obligasjoner	197 639 498	182 194 335	-15 445 163	286 003
Likvider				
Bankkonti	60 526 016	60 526 016		
HEDGEFOND				
Alysheba Fund LTD	11 353 140	14 558 466	3 205 326	
Comac Global Macro Fund	5 355 099	7 359 764	2 004 665	
CQS Convertible and Quant Strategy Fund 1B	3 319 559	3 517 667	198 108	
CQS Conv+Quaant Strategies feeder D	6 633 832	7 029 732	395 900	
Cheyne Special Situations Fund INC	8 206 187	11 538 382	3 332 195	

Tall i kroner	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert	Påløpt rente
Deephaven Global Multi Strategy FD	12 318 400	11 381 909	-936 491	
Episode Inc	109 686	4 842 419	4 732 733	
GLC Directional Fund	5 135 538	7 028 342	1 892 804	
Jupiter Hyde Park Hedge Fund	7 099 120	10 592 618	3 493 498	
Lim Asia Arbitrage	5 313 500	5 863 442	549 942	
Paulson Advantage Fund	5 217 884	8 499 384	3 281 500	
Permal Emerging Markets Holding NV	5 539 234	4 773 912	-765 322	
Permal Europe US dollar Hedged Ltd	8 644 230	12 395 687	3 751 457	
Permal Macro Holding	12 143 070	15 867 860	3 724 790	
Permal Fixed Income Holdings NV	11 063 602	11 786 027	722 425	
Peloton Multi Strategy	158 276	95 445	-62 831	
Sub Bluetrend	6 225 082	11 139 197	4 914 115	
Thames River Warrior Fu	14 264 486	15 419 418	1 154 932	
Zulauf Europe Fund USD Ltd	4 741 201	5 279 907	538 706	
Sum hedgefond	132 841 126	168 969 580	36 128 454	

Sum andre finansielle instrumenter	193 367 142	229 495 596	36 128 454	
---	--------------------	--------------------	-------------------	--

NEDSKRIVNING AV VERDIPAPIRER OG JUSTERING AV VALUTAPOSTER

Nedskrivning av egenkapitalinstrumenter	-143 918 200			
Nedskrivning av rentepapirer	-18 947 589			
Oppskrivning urealisert valutaeffekt verdipapirer	116 836 255			
Sum nedskrivning og justeringer	-46 029 534			
Sum investeringer	1 147 354 130	1 129 273 556	(64 110 109)	286 003

NOTE 19 - KONSERNMELLOMVÆRENDE

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Langsiktig fordring			
Rådhusgaten 1-3 KS	-	23 957	23 957
Clemens Eiendom KS	10 000	10 000	10 000
Sum langsiktig fordring konsern	10 000	33 957	33 957
Kortsiktig fordring			
Rådhusgaten 1-3 KS	651	2 048	2 720
Clemens Eiendom KS	297	297	2 674
Ovf Eiendom AS	1 000		
Sum kortsiktig fordring konsern	1 948	2 344	5 394

NOTE 20 - KONSOLIDERT REGNSKAP FOR 2008

Konsolidert regnskap for Opplysningsvesenets fond, Rådhusgaten 1-3 Eiendom AS, Rådhusgaten 1-3 KS, Rådhusgaten 1-3 AS, OVF Eiendom AS, Clemens Eiendom KS, Clemens Kraft AS og Clemens Kraft KS.

TALL I 1000 KRONER	KONSERN	OVF
RESULTATREGNSKAP		
Gevinst ved salg av eiendom	85 471	85 471
Driftsinntekt	122 298	107 522
Annen driftsinntekt	5 925	5 519
Sum inntekter	213 694	198 512
Avskrivning varige driftsmidler	-18 553	-13 128
Refusjon Forvaltningsorganet	-36 446	-36 446
Annen driftskostnad	-124 415	-116 336
Sum driftskostnader	-179 414	-165 910
Driftsresultat	34 280	32 602
Renteinntekt	24 450	23 492
Finansinntekter og utbytte verdipapirer	80 891	81 791
Gevinster og tap verdipapirer	-381 171	-381 171
Annen rentekostnad	-12 001	-25
Annen finansinntekt/-kostnad	103 586	103 586
Netto finansinntekter	-184 246	-172 328
Årsresultat før skatt	-149 966	-139 726
Årets skattekostnad	132	0
Minoritetsinteresse	-100	0
Årsresultat etter skatt	-149 933	-139 726

TALL I 1000 KRONER

KONSERN

OVF

BALANSE

ANLEGGSMIDLER

Immaterielle eiendeler	396	396
Utsatt skattefordel	1 609	0
Varige driftsmidler	650 409	413 705
Sum ikke-finansielle anleggsmidler	652 414	414 101

Investering i datterselskap	0	132 039
Ansvarlig lån til datterselskap	0	10 000
Anleggsobligasjoner og selskapsandeler	140 583	140 583
Utlån til kirkelige formål	107 625	107 625
Sum finansielle anleggsmidler	248 208	390 247

Sum anleggsmidler	900 622	804 348
--------------------------	----------------	----------------

OMLØPSMIDLER

Fordringer

Kundefordringer	38 402	37 356
Andre fordringer	17 639	19 020
Sum fordringer	56 041	56 376

Investeringer

Aksjer	349 014	347 536
Eiendomsandeler	454 841	454 841
Obligasjoner	197 639	197 639
Andre finansielle instrumenter	193 367	193 367
Verdiregulering av verdipapirer	-46 030	-46 030

Sum investeringer	1 148 831	1 147 353
--------------------------	------------------	------------------

Bankinnskudd og kontantekvivalenter	55 060	36 525
-------------------------------------	--------	--------

Sum omløpsmidler	1 259 932	1 240 254
-------------------------	------------------	------------------

Sum eiendeler	2 160 554	2 044 602
----------------------	------------------	------------------

TALL I 1000 KRONER	KONSERN	OVF
EGENKAPITAL		
Innskutt egenkapital		
Kapitalfond	1 992 178	1 992 178
Opptjent egenkapital		
Udekket underskudd/tap	-65 147	0
Minoritetsinteresser	1 911	0
Sum opptjent egenkapital	-63 236	0
Sum egenkapital	1 928 942	1 992 178
GJELD		
Langsiktig gjeld		
Gjeld til kredittinstitusjoner	171 500	0
Sum langsiktig gjeld	171 500	0
Avsetning for forpliktelser		
Skogfond	4 819	4 819
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	28 696	26 747
Skyldig offentlige avgifter	-1 390	-1 429
Annen avsetning for forpliktelser	4 092	4 092
Annen kortsiktig gjeld	23 895	18 195
Sum kortsiktig gjeld	55 293	47 605
Sum gjeld og forpliktelser	231 612	52 424
Sum gjeld og egenkapital	2 160 554	2 044 602

NOTE 21 - BIDRAG FRA FORRETNINGSOMRÅDENE OG BRUK AV MIDLER TIL FORVALTNING OG UTBYTTE

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006
Forretningsmessige virksomhetsområder			
Finans	-179 134	152 150	184 242
Eiendom og festetomter	39 453	32 141	18 591
Skog og utmark	5 725	3 222	-2 079
Eiendomsutvikling	-3 690	6 830	17 652
Kontoreiendommer	2 056	2 891	1 715
Småkraft	-556	-309	-456
Sum bidrag forretningsmessige virksomhetsområder (drift)	-136 146	196 925	219 665
Korreksjon salgskostnader og inntekt salg eiendomsutvikling	-101	10 484	19 065
Resultat til disposisjon for forvaltningsoppgaver og utbytte	-136 045	186 441	200 600
Forvaltningsmessige virksomhetsområder			
Prestebolig	-49 803	-36 686	-33 947
IKT	-31 435	-32 767	-26 971
Jordbruk	-7 914	-1 042	-3 211
Sum bruk av midler på forvaltningsområder (drift)	-89 152	-70 495	-64 129
Til disposisjon for finansielt utbytte	-225 197	115 946	136 471
Finansielt utbytte betalt	63 073	44 825	37 697
Til reserveoppbygging	-288 270	71 121	98 774

Bidrag fra forretningsområdene består av driftsresultat ekskl. salg av eiendom og hvor områdenes relative andel av overhead-kostnader er hensyntatt. For forretningsområdet Eiendomsutvikling er inntekter ved salg av eiendom inkludert i driftsresultatet (salg av eiendom er områdets formål) og tatt ut igjen ved beregning av hvilket resultat som skapes til bruk for forvaltning og utbytte (gevinster skal til kapitalfondet).

For forvaltningsområdene uttrykkes driftsunderskuddet basert på samme beregning som for forretningsområdene. I tillegg må det tas hensyn til at det hvert år foretas betydelige investeringer i de forvaltningsmessige områdene som medfører behov for likviditet.



Vår saksbehandler
Geir-Atle Monsen, 22 24 11 10
Vår dato 28.04.2009 Vår referanse 1.6 200900590 GMO/gre
Arkivkode 680
Deres dato Deres referanse

Opplysningsvesenets fond
Postboks 535 Sentrum

0105 OSLO

Revisjon av regnskapet til Opplysningsvesenets fond for 2008

Riksrevisjonen har revisjonsansvaret for Opplysningsvesenets fond og Forvaltningsorganet for Opplysningsvesenets fond, jf. hovedinstruks for forvaltningen av Opplysningsvesenets fond § 5-1. Ved avslutningen av den årlige revisjonen utsteder Riksrevisjonen et avsluttende revisjonsbrev (beretning) som representerer konklusjonene fra revisjonsarbeidet. Revisjonsbrevet blir først offentlig når Riksrevisjonen har rapportert om resultatene av revisjonen til Stortinget, jf. lov om Riksrevisjonen § 18.

Etter fullmakt


Aina Helena Nergård
avdelingsdirektør


Geir-Atle Monsen
Seniorrådgiver

Kopi: Kultur- og kirkedepartementet
Styret i Opplysningsvesenets fond v/ Styreleder Marvin Wiseth

Postadresse Postboks 8130 Dep 0032 Oslo Kontoradresse Pilestredet 42 0167 Oslo Telefon +47 22 24 10 00 Telefaks +47 22 24 10 01 E-post/Internett riksrevisjonen@riksrevisjonen.no www.riksrevisjonen.no Bankkonto 7694 05 06774 Org.nr. 974760843

Forvaltningsorganet for Ovf

REGNSKAPSPRINSIPPER

Lønns- og personalrelaterte utgifter, reiseutgifter og leie og drift av kontorlokalene i Rådhusgaten 1-3 føres til utgift for Forvaltningsorganet. Det samme gjelder utgiftene knyttet til styrehonorar og øvrige utgifter i sammenheng med styrets arbeid. Forvaltningsorganets regnskap følger et modifisert kontantprinsipp. Det alt vesentlige av utgiftene, herunder lønn, føres etter kontantprinsippet. Det gjøres imidlertid avsetninger for å dekke utbetalinger påfølgende år til feriepenger og arbeidsgiveravgift. Forvaltningsorganet er medlem av Statens pensjonskasse. Forvaltningsorganets øvrige utgifter gjelder Opplysningsvesenets fond, og fondets refusjon til forvaltningsorganet i 2008 er lik de bokførte utgiftene som gjelder Ovf.

OVERSIKT OVER SAMLEDE KOSTNADER I 2008 SAMMENLIGNET MED DE TO FOREGÅENDE ÅR

Tall i 1000 kroner	Note	2008	2007	2006
Lønn og honorarer	1, 2, 3	28 499	25 247	22 936
Reiseutgifter		1 860	1 655	1 616
Kurs, opplæring og kjøp av tjenester		795	710	730
Maskiner, inventar og utstyr		496	375	326
Kontorrekvisita, porto og telefon		816	793	952
Husleie og drift lokaler		3 500	3 883	3 311
Andre kostnader		480	202	112
Sum	4	36 446	32 865	29 983

NOTE 1 SPESIFIKASJON AV LØNN OG HONORARER

	2008	2007	2006
Lønn og honorarer	22 955	20 085	18 628
Arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader	5 489	4 664	4 050
Andre personalkostnader	55	498	258
Sum	28 499	25 247	22 936

NOTE 2 ANTALL ÅRSVERK

Forvaltningsorganet hadde ved utløpet av 2008 46 årsverk.

NOTE 3 YTELSER TIL LEDENDE PERSONER

Det ble i 2008 utbetalt kroner 1 180 738 i godtgjørelse til direktør. Godtgjørelsen omfatter innbetaling til pensjonsordning i Statens pensjonskasse. Pensjonsordningen følger vanlige regler og er tilsvarende som for øvrige ansatte i Forvaltningsorganet. Det eksisterer ingen forpliktelser utover lønn og styrehonorarer. Det er ikke avtale om særskilte pensjoner, lån, godtgjørelse eller sluttvederlag for ledende ansatte. Styrehonorarer utgjorde kroner 392 000 i 2008.

NOTE 4 MELLOMVÆRENDE MED OPPLYSNINGSVESENETS FOND

Det var ingen mellomværende mot Opplysningsvesenets fond pr. 31.12.08.

Naturalytelser

Opplysningsvesenets fond (Ovf) holder boliger for prester i Den norske kirke. Fondet yter IKT-tjenester til kirkelige organer og låner ut midler til ulike kirkelige formål. Dette er ytelser av ikke-finansiell art som bidrar til å oppfylle fondets forpliktelser.

I beregningen av ytelsen økonomiske verdi er det tatt utgangspunkt i antatt verdi ved markedsbasert omsetning sett i forhold til den faktiske betaling Ovff mottar. Forskjellen mellom markedsverdi og faktisk betaling betegnes som naturalytelse.

HUSLEIE PRESTEBOLIGER

Prestene i Den norske kirke har boplikt og betaler en lav (krone 3.106 pr. måned i 2008) husleie for presteboligene. Dette er å anse som en form for kompensasjon for boplikten. Husleien fastsettes med virkning for ett år av gangen. Avtalen mellom Fornyings- og administrasjonsdepartementet og Presteforeningen innebærer at Ovff er bundet til å leie ut på vilkår som medfører en lavere samlet inntekt enn dersom leietakerne kunne velges fritt. Det er utarbeidet et estimat for den markedsbaserte husleien. Estimater er basert på ulike forutsetninger hva angår boligens størrelse, standard og lokalisering. For 2008 er estimatet basert på antall boliger og husleie (kr. pr. m²/år) slik dette fremkommer i tabellen nedenfor.

Ut fra ovennevnte forutsetninger er markedsleien for 2008 estimert til 46,4 mill. kroner. Den maksimale (gitt 100 % utleie til enhver tid) leieinntekten for samme år er beregnet til rundt 16,4 mill. kroner basert på den avtalebaserte

husleien fondet mottar pr. bolig og antall boliger som kan leies ut. Naturalytelsen knyttet til presteboliger utgjør således 30 mill. kroner for 2008.

I tillegg kommer at fondet hvert år anvender store midler knyttet til vedlikehold, drift og oppgradering av presteboligene. For 2008 utgjorde dette drøyt 148 millioner kroner.

DATATJENESTER

Fondet yter datatjenester til rundt 500 brukere. Disse er lokalisert i og utenfor Kirkens hus i Oslo. Fondets egne ansatte og ansatte hos tjenesteleverandørene Statskog SF og NORSKOG omfatter rundt 80 brukere. Dette tilsier at det alt vesentlige av det totale antall brukere befinner seg utenfor Opplysningsvesenets fond. Kirkerådet, bispedømmerådene og Nidaros Domkirkes Restaureringsarbeider representerer de største brukermiljøene utenfor fondet. Det betales ikke vederlag for datatjenestene som ytes fra Ovff. Et kostbasert prinsipp for verdsettelse av datatjenester som ytes til andre enn Opplysningsvesenets fond (herunder de nevnte tjenesteleverandører) tilsier at verdien for 2008 kan settes til rundt 12,4 mill. kroner. Ved beregning av denne verdien er tatt hensyn til kostnader og andel av avskrivninger som ikke kan henføres til Ovff. Det er

i tidligere beregninger lagt til grunn et marginalprinsipp for kirkevirksomhetenes andel. Fra og med 2007 er dette endret. Det er anvendt et gjennomsnittsprinsipp for beregning av kirkevirksomhetenes relative andel av de totale IKT-kostnadene.

UTLÅN TIL KIRKELIGE FORMÅL

Fondet yter lån til kirkelige formål og til kommunale presteboliger. Lånene gis på vilkår som er gunstigere enn hva låntakerne antas å kunne oppnå i markedet. For beregning av verdien av subsidiert rente, er lagt til grunn at 3 mnd. NIBOR + 1,5 % uttrykker markedsrenten. Naturalytelsen blir beregnet som forskjellen mellom markedsrente og fondets vilkår. For utlån til kirkelige formål har gjennomsnittrenten i 2008 vært 5,8 %, mens den for utlån til kommunale presteboliger har vært 4,2 % i gjennomsnitt. Samlet utgjør verdien av subsidiert rente i 2008 rundt 2,1 mill. kroner.

SAMLET VERDI AV NATURALYTELSER

Tabellen nedenfor viser samlet verdi av naturalytelser fra Opplysningsvesenets fond beregnet som redegjort for over og for perioden 2005-2008.

Type bolig	Distrikt		By		Pressområde	
	Antall	Husleie	Antall	Husleie	Antall	Husleie
Høy standard	82	458	27	1 379	15	1 838
Middels standard	235	458	26	919	27	1 379
Lav standard	20	231	6	458	1	919

SAMLET VERDI NATURALYTELSER

TALL I 1000 KRONER	2008	2007	2006	2005
Presteboliger	30 000	26 500	26 300	24 000
IKT-tjenester	12 400	12 000	6 500	4 000
Utlån	2 100	1 400	2 000	800
Sum naturalytelser	44 500	39 900	34 800	28 800



FOTO: Anne Lise Norheim: omslag, side 2, 3, 4, 5, 6, 7, 15, 17, 21, 31, 40, 63. Yvonne Holth portretter side 9, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 29, 36, 37, Karen Anna Kiær side 19, Judy Velle Hafredal side 8, 13, 29.